

### บทที่ 3

#### หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข

หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงาน ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข เช่น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 หรือพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 ซึ่งกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดโครงสร้างหน้าที่และอำนาจขององค์กรส่วนราชการต่าง ๆ และบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ให้มีลักษณะที่สามารถประสานสอดคล้องกัน และมีการกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์กรส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ โดยส่วนกลาง<sup>1</sup> ซึ่งอาจเป็นคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งประกอบไปด้วย สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนภูมิภาคอันหมายถึงจังหวัดและอำเภอ ซึ่งเป็นสาขาของกระทรวง ทบวง กรม เนื่องจากใช้เจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ไปปฏิบัติงานที่จังหวัดและอำเภอ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย นายอำเภอเป็นข้าราชการในสังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล ซึ่งเป็นองค์กรส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ซึ่งเจ้าหน้าที่แต่ละหน่วยงานก็จะเป็นผู้ปฏิบัติในนามของหน่วยงานนั้น ๆ ตามอำนาจที่กฎหมายบัญญัติให้ไว้เป็นการเฉพาะในแง่ของความชอบด้วยกฎหมาย และผู้กำกับดูแลใช้อำนาจควบคุมเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนดให้ไว้ไม่ได้ เพราะจะเป็นการทำลายความเป็นอิสระ (autonomie) ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหลักการและเหตุผลของการกระจายอำนาจ ดังที่บัญญัติกฎหมายที่ว่า " ไม่มีการกำกับดูแลโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจ และไม่มีการกำกับดูแลเกินขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้ " (Pas du tutelle sans texte , pas de tutelle au-dela texte)<sup>2</sup> ทั้งนี้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ มีการกระจายอำนาจ

<sup>1</sup> พรชัย รัตมีแพทย, หลักกฎหมายปกครองท้องถิ่นไทย, พิมพ์ครั้งที่ 4 (นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2541), หน้า 26.

<sup>2</sup> วรพจน์ วิสรุตพิชญ์, หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ธรรมสาร , 2538), หน้า 67.

บริหารลงสู่หน่วยงานระดับท้องถิ่นให้มีความเป็นอิสระ (autonomy)<sup>3</sup> ในการปฏิบัติหรือการตัดสินใจกระทำการใด ๆ ภายในขอบเขตที่กฎหมายได้กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของท้องถิ่นนั้น โดยส่วนกลางไม่อาจก้าวล่วงเข้าไปตัดสินใจหรือวินิจฉัยสั่งการ ให้องค์กรท้องถิ่นกระทำการตามที่ตนเห็นว่าเหมาะสมได้ เนื่องจากหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นกฎหมายได้กำหนดไว้ชัดเจนแล้ว เช่น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 และพระราชบัญญัติสุขภาพภิบาล พ.ศ. 2495

เนื่องจากความเป็นอิสระในการดำเนินการตามกฎหมาย ที่ให้อำนาจหน้าที่แก่ท้องถิ่นและไม่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แต่เพื่อมีหลักประกันให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้รับบริการสาธารณะจากองค์กรท้องถิ่น และเพื่อไม่ให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำขององค์กรท้องถิ่น กฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นจึงกำหนดให้องค์กรส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคมีอำนาจกำกับดูแล เพื่อให้องค์กรท้องถิ่นกระทำการโดยชอบด้วยกฎหมาย<sup>4</sup> ซึ่งแตกต่างจากอำนาจการบังคับบัญชาที่ผู้บังคับบัญชามีอำนาจทั่วไป อันเกิดขึ้นจากการจัดระเบียบภายในหน่วยงานในการควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาโดยไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้โดยเฉพาะแต่อย่างใด และผู้บังคับบัญชายังมีอำนาจในการควบคุมการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชาของคนได้ ทั้งในแง่ของความชอบด้วยกฎหมาย (Légalité) และในแง่ของความเหมาะสม (Opportunité) ซึ่งถ้าหากการกระทำใดของผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือชอบด้วยกฎหมายแต่ไม่เหมาะสม ผู้บังคับบัญชามีอำนาจที่จะยกเลิก เพิกถอนหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงการกระทำนั้นได้ รวมทั้งอาจใช้อำนาจในการควบคุมการกระทำของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยผลการ (d'office) ก็ได้<sup>5</sup> และเพื่อความเหมาะสม ผู้บังคับบัญชายังมีอำนาจในการใช้อำนาจของผู้ใต้บังคับบัญชากระทำการเองได้ กระทำของผู้ใต้บังคับบัญชาที่ได้กระทำการไปภายในกรอบวัตถุประสงค์ของกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่ให้อำนาจไว้ ซึ่งผู้ใต้บังคับบัญชามีหน้าที่ต้องกระทำ หรือกระทำการตามคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้บังคับบัญชานั้น ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ต้องรับผิดชอบโดยตรงต่อผลของการกระทำนั้น การกระทำดังกล่าวหมายความรวมถึงการงดเว้นกระทำหรือห้ามมิให้

<sup>3</sup> พรชัย รัศมีแพทย, หลักกฎหมายปกครองท้องถิ่นไทย, หน้า 45.

<sup>4</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 10.

<sup>5</sup> วรพจน์ วิสรุตพิชญ์, หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครอง, พิมพ์ครั้งที่ 1, หน้า 66-67.

กระทำด้วย<sup>6</sup> มาตรการกำกับดูแลโคของค์กรส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคเป็นวิธีการที่กฎหมายกำหนดให้ผู้มีอำนาจกำกับดูแล กระทำต่อการปฏิบัติที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ที่ได้การกำกับดูแลหรือกรณีที่อยู่ใต้การกำกับดูแล มีคุณสมบัติไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดหรือมีความประพฤติต้องห้ามตามกฎหมาย โดยมีมาตรการกำกับดูแลในด้านการกระทำ มาตรการกำกับดูแลองค์กรและบุคคล ซึ่งเป็นการกำกับดูแลในด้านการกระทำตามที่กฎหมายการปกครองท้องถิ่นให้อำนาจไว้ เช่น การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การออกข้อบัญญัติหรือข้อกำหนดท้องถิ่นและการกระทำตามข้อบัญญัติหรือข้อกำหนดนั้น หรือการดำเนินการเกี่ยวกับการคลัง โดยมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้อย่างชัดเจนหรือการกระทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการของท้องถิ่น ได้แก่ การมอบให้เอกชนกระทำการกิจการในอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น ซึ่งการกระทำที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น หมายรวมถึงโครงการหรือเรื่องที่ท้องถิ่นตัดสินใจจะกระทำการต่อไปด้วย หรือการให้ความเห็นชอบ การอนุมัติ การอนุญาต การระงับยับยั้งการกระทำ การเพิกถอนการกระทำ การสั่งการ การชี้แจง แนะนำ ดักเตือน การออกกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ การตรวจสอบการเงิน และทรัพย์สิน การยุบสภาท้องถิ่น การสั่งพักการปฏิบัติราชการ การให้ออกหรือให้พ้นจากตำแหน่ง การให้เจ้าหน้าที่ส่วนกลางเข้าไปปฏิบัติหน้าที่แทน โดยการนี้กฎหมายการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดให้ส่วนกลางมีอำนาจสั่งสอบสวน สั่งให้ท้องถิ่นชี้แจงแสดงความเห็นหรือสั่งตรวจสอบกิจการ โดยเรียกราชงานเอกสารหรือสถิติมาตรวจ<sup>7</sup> แต่ในกรณีของการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่ออกมาใช้บังคับนั้น ไม่ได้กำหนดให้ส่วนกลางมีอำนาจเข้ามากำกับดูแลองค์กรส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใด ดังนั้นการกำกับดูแลองค์กรส่วนท้องถิ่น จึงอาจพิจารณาได้จากบทบัญญัติในกฎหมายการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

#### 1. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

กฎหมายได้กำหนดให้มีการกำกับดูแลองค์กรส่วนท้องถิ่น โดยส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และองค์กรอื่น ๆ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น โดยได้กำหนดให้องค์กรส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคกำกับดูแลเทศบาลเกี่ยวกับการอนุมัติ โดยเทศบาลต้องอนุมัติส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคก่อนกระทำการ ซึ่งเป็นการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของโครงการหรือเรื่องที่เทศบาลตัดสินใจจะกระทำการ เพื่อป้องกันมิให้เทศบาลกระทำผิดกฎหมาย ระเบียบ

<sup>6</sup> พรชัย รัชมิแพทย์, หลักกฎหมายปกครองท้องถิ่นไทย, พิมพ์ครั้งที่ 4, หน้า 33.

<sup>7</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า 48-57.

ข้อบังคับ ซึ่งถ้าโครงการหรือเรื่องที่เสนอไปนั้นถ้าถูกต้องก็อนุมัติให้กระทำได้ เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เทศบาลต้องขออนุมัติส่วนกลาง ได้แก่ การกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ ตาม มาตรา 66 (6) การร่วมกับบุคคลอื่นก่อตั้งบริษัท หรือถือหุ้นในบริษัทหรือเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ ตามมาตรา 57 ตรี (3) และวรรคสอง การกระทำกิจการนอกเขตปกครอง ตามมาตรา 57 ทวิ (3) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับอนุมัติจากส่วนภูมิภาค ได้แก่ การจ่ายเงินเพื่อการลงทุน ตามมาตรา 67 ทวิ การจ่ายเงินอุดหนุน ตามมาตรา 67 (8) การตราเทศบัญญัติขึ้นใช้ชั่วคราวกรณีฉุกเฉินไม่สามารถเรียกประชุมสภาเทศบาลได้ทันทั่วทั้งที่ ตามมาตรา 64 ร่างเทศบัญญัติที่จะให้มีผลใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติ ตามมาตรา 62 การเพิกถอนหรือระงับการกระทำ หรือการสั่งยกเลิก การปฏิบัติการที่เทศบาลกระทำไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เช่น กรณีที่คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรี กระทำการของเทศบาลไปในทางที่อาจเสียหายแก่เทศบาลหรือแก่ราชการ ซึ่งก่อนการเพิกถอนต้องชี้แจงแนะนำหรือตักเตือนก่อน ตามมาตรา 71 ต่อเมื่อคณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายกำหนดให้นำอำเภอเพิกถอนการกระทำของเทศบาล ตำบล ส่วนผู้ว่าราชการจังหวัดเพิกถอนการกระทำของเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร ตาม มาตรา 72 การออกกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและประกาศ เช่น การตราพระราชกฤษฎีกา ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ส่วนกลางดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกา เช่น การยกฐานะท้องถิ่น เป็นเทศบาลตำบลหรือเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร ตามมาตรา 9 มาตรา 10 และมาตรา 11 หรือการเปลี่ยนแปลงชื่อหรือเขตเทศบาล ตามมาตรา 12 การเปลี่ยนแปลงฐานะหรือยุบเลิก เทศบาล ตามมาตรา 13 การออกระเบียบพนักงานเทศบาล ตามมาตรา 43 ระเบียบ การจ่ายเงินค่าป่วยการนายกเทศมนตรีและเทศมนตรี ตามมาตรา 68 การตั้งและการยกเลิกสหการ ตามมาตรา 58 หรือกรณีที่มีความจำเป็นต้องให้เทศบาลอยู่ในความควบคุมดูแล ของกระทรวงมหาดไทยโดยตรง ตามมาตรา 75 การออกระเบียบข้อบังคับ โดยส่วนกลาง มีอำนาจออกระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการเงินและทรัพย์สิน เพื่อกำกับดูแลการรับเงินการ จ่ายเงิน การจัดทำงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การซื้อ การจ้างของเทศบาล ตามมาตรา 66, 67, 67 ทวิ, 67 ตรี การออกข้อบังคับเกี่ยวกับการ จ่ายเงินค่าป่วยการประธานสภา รองประธานสภา สมาชิกสภาเทศบาล และการจ่ายเงิน ค่าเบี้ยประชุมแก่กรรมการที่สภาเทศบาลตั้งขึ้น ตามมาตรา 68 การออกประกาศ โดยส่วนกลาง มีอำนาจประกาศให้นายกเทศมนตรี เทศมนตรีปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล หรือหัวหน้า แขวงในเขตเทศบาล มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดเทศบัญญัติ ตามมาตรา 40 การตรวจสอบ การเงินและทรัพย์สิน ซึ่งส่วนกลาง (กระทรวงมหาดไทย) มีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการ เงินและทรัพย์สิน และกำหนดให้มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบการคลัง การบัญชีหรือการเงิน

อื่น ๆ ของเทศบาลปีละครั้ง ตามมาตรา 70 เพื่อให้เทศบาลปฏิบัติตามระเบียบที่วางไว้ และมีอำนาจสั่งสอบสวนหรือสั่งให้เทศบาลชี้แจงแสดงความเห็น หรือเข้าไปตรวจสอบกิจการ โดยให้เทศบาลนำรายงานเอกสารหรือสถิติมาตรวจสอบ ตามมาตรา 71

นอกจากนี้กฎหมายยังได้กำหนดมาตรการ ในการกำกับดูแลความประพฤติ ของบุคคลที่เป็นองค์ประกอบของคณะเทศมนตรีหรือสภาเทศบาล โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจการยุบสภาเทศบาล เพื่อให้มีการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งสมาชิกสภาเทศบาลใหม่ ตามมาตรา 74 หรือการให้สมาชิกสภาเทศบาลออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา 19 (7) หรือการให้คณะเทศมนตรีหรือเทศมนตรีออกจากตำแหน่ง ตามมาตรา 34 มาตรา 48 และ มาตรา 73

## 2. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

กฎหมายได้กำหนดให้มีการกำกับดูแลองค์กรส่วนท้องถิ่น โดยส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค ซึ่งได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดและองค์กรอื่น ๆ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น ซึ่งได้กำหนดให้องค์กรส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค ใช้มาตรการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องได้รับความเห็นชอบจากส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคก่อนกระทำการ เช่น การให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์กรหรือนิติบุคคลต่าง ๆ ตามมาตรา 73 (7) การมอบให้เอกชนกระทำการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่และเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือ ค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 49 การอนุมัติในการใช้ ข้อบัญญัติจังหวัด ซึ่งต้องมีการตรวจสอบในเรื่องที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตัดสินใจ กระทำการ เพื่อให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย และป้องกันไม่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด กระทำผิดกฎหมายหรือนอกกรอบอำนาจหน้าที่ หรือเพื่อไม่ให้ขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัติท้องถิ่นอื่น ในเขตจังหวัด เช่น การตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 45 (1), 51 (1), 64, 65, 66, 67 และมาตรา 69 การยับยั้งการกระทำที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปฏิบัติการในทางที่อาจนำมาซึ่งความเสียหาย แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กฎหรือระเบียบข้อบังคับ ของทางราชการ ตามมาตรา 77 การสั่งเพิกถอนมติที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติ ซึ่งไม่ใช่ข้อบัญญัติจังหวัด แต่มีมตินั้นฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับของทางราชการ หรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 78 การออกกฎหมาย

ระเบียบข้อบังคับและประกาศ เช่น การตราพระราชกฤษฎีกา เกี่ยวกับการกำหนด อัตราเงินเดือนและค่าตอบแทนสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด รองนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรรมการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 75 การแบ่งหน่วยการบริหาร การกำหนดตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือน การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรกำกับดูแล การบริหารงานบุคคล ตามมาตรา 42 การออกกฎกระทรวงเกี่ยวกับการทำกิจการร่วมกัน ของราชการส่วนท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเป็นกิจการนั้นสมควรให้ราชการ ส่วนท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการ หรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ตามมาตรา 45 (8) หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดกระทำการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นอื่น หรือองค์การ บริหารส่วนจังหวัดอื่นนอกเขตจังหวัด เมื่อได้รับความยินยอมจากท้องถิ่นอื่นหรือองค์การ บริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง ตามมาตรา 46 การออกข้อบัญญัติเรียกเก็บค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การ บริหารส่วนจังหวัดจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา 65 การมอบให้ราชการหรือท้องถิ่นอื่น เรียกเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนหรือรายได้อื่นใด เพื่อองค์การ บริหารส่วนจังหวัด หรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นจะมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บภาษี อากร ค่าธรรมเนียมค่าใบอนุญาต ค่าตอบแทนหรือรายได้อื่นเพื่อราชการส่วนท้องถิ่นอื่นก็ได้ โดยคิดค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์ วิธีการและอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา 71 การออกระเบียบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษี โรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ ตามมาตรา 60 ตราข้อบัญญัติเพื่อเก็บค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากการ บริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจัดให้มีขึ้น ตามมาตรา 69 การออกระเบียบ ด้านการคลัง งบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การดำเนินกิจการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดหาพัสดุและการจัดจ้าง และการ ให้ได้รับสวัสดิการของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 76 การออกระเบียบ เกี่ยวกับการมอบให้เอกชนกระทำการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ และเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการหรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 49

นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีคำสั่งให้ราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคจัดทำกิจการที่เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่จัดทำตามมาตรา 47 และกฎหมายยังได้กำหนดให้มีการกำกับดูแลความประพฤติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจสั่งให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดออกเมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้สอบสวนแล้ว ปรากฏว่ามีส่วนได้เสียกับสัมปทานที่ทำกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมาตรา 11 (5) หรือในกรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ละเลยไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ หรือกระทำการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่หรือกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรืออาจส่งเรื่องให้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ในวงราชการ (ปัจจุบันเป็นสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 321) หรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อดำเนินการสอบสวน หากพบว่าได้กระทำผิดดังกล่าวจริงผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง โดยคำสั่งของรัฐมนตรีถือเป็นที่สุด ตามมาตรา 79 และในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอผลการสอบสวนว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีพฤติการณ์ละเลยไม่กระทำการตามอำนาจหน้าที่ หรือกระทำการไม่ชอบด้วยหน้าที่ หรือกระทำการฝ่าฝืนความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตามมาตรา 79 และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่อาจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ภายในกำหนด 15 วัน ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

อนึ่ง ในกรณีของการกำกับดูแลตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 นี้ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับใหม่ จึงมีการพัฒนารูปแบบเกี่ยวกับการกำกับดูแลเป็นไปด้วยความรอบคอบยิ่งขึ้น โดยกฎหมายกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีอาจมีคำสั่งให้ราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคตราข้อบัญญัติ โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายได้ ตามมาตรา 45 (1) ซึ่งในส่วนพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นฉบับอื่นนั้น ยังไม่มีมาตรการดังกล่าวแต่อย่างใด

### 3. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528

กฎหมายได้กำหนดให้มีการกำกับดูแล การกระทำของกรุงเทพมหานคร โดยส่วนกลาง ซึ่งได้แก่ คณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และองค์กรอื่น ๆ เช่น สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น โดยได้กำหนดให้องค์กรส่วนกลางกำกับดูแลกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการให้ความเห็นชอบ โดยกรุงเทพมหานครต้องขอความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อนกระทำการ หรือมีผลใช้บังคับ เช่น การร่วมกับบุคคลอื่นก่อตั้งบริษัทหรือถือหุ้นในบริษัท หรือเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ตามมาตรา 94 การออกข้อบัญญัติกรุงเทพมหานครเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่กรุงเทพมหานครจัดขึ้น ตามมาตรา 114 การมอบให้เอกชนกระทำการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร โดยให้เอกชนผู้รับมอบอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแทนกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 96 การออกข้อบังคับ เพื่อให้ราชการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคมอบอำนาจหน้าที่ของตนให้กรุงเทพมหานครปฏิบัติ ตามมาตรา 89 วรรคสอง หรือกรณีการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนกระทำการในเรื่องการจำหน่ายพันธบัตร เพื่อเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 117(7) หรือกรณีการขออนุมัติรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เช่น เกี่ยวกับการตราข้อกำหนดกรุงเทพมหานคร ใช้บังคับเช่นเดียวกับข้อบัญญัติ ตามมาตรา 108 หรือกรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจยับยั้งการกระทำหรือสั่งการตามที่เห็นสมควร เช่น ในกรณีที่เห็นว่าการปฏิบัติใด ๆ ของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครขัดต่อกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือเป็นไปในทางที่อาจทำให้เสียประโยชน์แก่กรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 123 การกำหนดให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบการรับเงิน การจ่ายเงิน การบัญชี การเงินและทรัพย์สินอื่นของกรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 120

นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้มีการกำกับดูแลจากส่วนกลาง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจยุบสภากรุงเทพมหานคร ตามที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเสนอได้ ตามมาตรา 18 หรือในกรณีที่การดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครขัดแย้งกัน หรือการดำเนินงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสภากรุงเทพมหานครเป็นไปในทางที่ไม่ถูกต้อง จนอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่กรุงเทพมหานครหรือแก่ราชการโดยส่วนรวม และการแก้ไขสภาพเช่นนั้น ไม่อาจกระทำได้โดยเหมาะสมด้วยวิธีอื่นนอกจากการยุบสภากรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจยุบสภากรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 19 หรือกรณีที่รัฐมนตรี



ว่าการกระทรวงมหาดไทยเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร  
 ออกจากตำแหน่ง โดยได้รับการร้องขอจากสภากรุงเทพมหานครที่ลงมติด้วยคะแนนเสียง  
 ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา เนื่องจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร  
 กระทำการอันเสื่อมเสียแก่ศักดิ์ศรีของตำแหน่ง หรือปฏิบัติการหรือละเลยไม่ปฏิบัติการ  
 อันควรปฏิบัติ ในลักษณะที่เห็นได้ว่าจะจะเป็นเหตุให้เสียหายอย่างร้ายแรงแก่กรุงเทพมหานคร  
 หรือแก่ราชการโดยส่วนรวม หรือแก่การรักษาความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของราษฎร  
 ตามมาตรา 52 (8) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยยังมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแล  
 การปฏิบัติราชการของกรุงเทพมหานคร โดยมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้  
 ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของ  
 กรุงเทพมหานคร ตามมาตรา 123

#### 4. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521

กฎหมายได้กำหนดให้มีการกำกับดูแลโดยส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งได้แก่  
 กระทรวงมหาดไทยหรือกระทรวงการคลังหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณี โดยการ  
 ให้ความเห็นชอบ เช่น เกี่ยวกับการกู้เงินภายในประเทศ ต้องได้รับความเห็นชอบจาก  
 กระทรวงมหาดไทย หรือการกู้เงินจากต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง  
 ตามมาตรา 91 (5) หรือกรณีร่างข้อบัญญัติที่จะให้นายกเมืองพัทยาลงชื่อและประกาศใช้  
 เป็นข้อบัญญัติ ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา 76 การจำหน่าย  
 พันธบัตรเพื่อเป็นรายได้ของเมืองพัทยา ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงมหาดไทย  
 และกระทรวงการคลัง ตามมาตรา 91 (4) การร่วมกับบุคคลอื่นก่อตั้งบริษัทหรือถือหุ้น  
 ในบริษัทหรือเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการ  
 กระทรวงมหาดไทย ตามมาตรา 71 หรือกรณีฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นรีบด่วนเกี่ยวกับการ  
 บริหารราชการ และไม่อาจเรียกประชุมสภาเมืองพัทยาได้ทัน ปลัดเมืองพัทยามีความจำเป็น  
 ต้องเสนอร่างข้อบัญญัติ เพื่อให้ให้นายกเมืองพัทยาลงชื่อและประกาศเป็นข้อบัญญัติชั่วคราว  
 ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา 77 หรือในกรณีที่ปลัดเมืองพัทยา  
 ใช้อำนาจตามกฎหมายยึดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียหายที่ค้างชำระ แต่จะสั่งขาย  
 ทอดตลาดได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา 89 หรือในกรณีที่  
 ปลัดเมืองพัทยาได้กระทำการอันอาจนำความเสียหายมาให้เมืองพัทยา หรือฝ่าฝืนกฎหมาย กฏ  
 ระเบียบข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดได้ชี้แจง  
 แนะนำหรือตักเตือนแล้ว ปลัดเมืองพัทยาไม่ปฏิบัติตามและเป็นกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วน

จะรอข้ามมิได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งระงับการกระทำนั้นไว้ก่อนได้ หรือในกรณีที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรที่จะสั่งการ เมื่อได้รับรายงานจาก ผู้ว่าราชการจังหวัดว่าปลัดเมืองพัทลุงกระทำการอันอาจนำความเสียหายมาให้เมืองพัทลุง หรือ กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับของกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติ ตาม มาตรา 100

นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแล การปฏิบัติราชการของเมืองพัทลุง และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงหรือสั่งให้เมืองพัทลุงชี้แจง แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการเมืองพัทลุงได้ ตามมาตรา 99 และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจยุบสภาเมืองพัทลุงได้ โดยคำแนะนำของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา 23 และกฎหมายยังได้กำหนดให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบ การรับเงิน การจ่ายเงิน การบัญชี การเงิน และทรัพย์สินของเมืองพัทลุง ตามมาตรา 97

## 5. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

### 5.1 สภาตำบล

กฎหมายได้กำหนดให้มีการกำกับดูแลโดยส่วนภูมิภาค เช่น ผู้ว่าราชการ จังหวัดและนายอำเภอ โดยมีการกำกับดูแลเกี่ยวกับการที่นายอำเภอตรวจสอบความถูกต้อง ตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ของร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบังคับ งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมของสภาตำบล ถ้าเห็นว่าถูกต้องก็อนุมัติ ตามมาตรา 35 หรือกรณี ที่การกระทำของสภาตำบลซึ่งกระทำไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ก่อหรืออาจก่อให้เกิด ความเสียหายแก่ทางราชการ หรือไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการ ซึ่งกฎหมาย ให้อำนาจนายอำเภอที่จะยับยั้งการกระทำนั้นไว้เป็นการชั่วคราว ซึ่งมีผลให้สภาตำบลต้อง ยุติการกระทำนั้นไว้ชั่วคราวเพื่อรอการวินิจฉัยสั่งการของผู้ว่าราชการจังหวัด และถ้าผู้ว่าราชการ จังหวัดเห็นว่าการดำเนินการของสภาตำบลมีพฤติการณ์เช่นที่นายอำเภอได้ยับยั้งไว้ ผู้ว่าราชการ จังหวัดมีอำนาจสั่งให้สภาตำบลระงับการกระทำดังกล่าวได้ ซึ่งอำนาจสั่งระงับการกระทำ ดังกล่าวนั้นมีผลทำให้สภาตำบลต้องยุติการกระทำนั้นตลอดไปเป็นการถาวร ตามมาตรา 38 หรือกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกระเบียบกำหนดขอบเขตให้สภาตำบลวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับ การคลัง การงบประมาณ การรักษาทรัพย์สิน การหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสภาตำบล และการดำเนินการอื่น ๆ ของสภาตำบล ตามมาตรา 36

นอกจากนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดยังมีอำนาจยุบสภาตำบล ตามที่นายอำเภอ เสนอแนะหากปรากฏว่าสภาตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของ ประชาชนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ กับทั้งมีอำนาจ สั่งให้สมาชิกสภาตำบลโดยตำแหน่งออกจากตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือแพทย์ประจำตำบล หากปรากฏว่า ผู้เป็นสมาชิกโดยตำแหน่งคนใดเป็นต้นเหตุให้สภาตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบ ด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีส่วนร่วมกระทำการเช่นว่านี้ด้วย ทั้งนี้ให้ถือว่าเป็นการให้ออกจาก ตำแหน่งเพราะบกพร่องในทางความประพฤติ หรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ตามมาตรา 39 มีอำนาจสั่งให้สมาชิกสภาตำบล ที่มาจากการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่ง หากสอบสวนแล้วปรากฏว่ามีความประพฤติบกพร่อง ตามมาตรา 12 (7)

## 5.2 องค์การบริหารส่วนตำบล

กฎหมายได้กำหนดให้มีการกำกับดูแล โดยส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เช่น กระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ โดยมีภารกิจกำกับดูแลเกี่ยวกับการอนุมัติและการให้ความเห็นชอบ ซึ่งเป็นกรณีที่นายอำเภอได้ตรวจสอบความถูกต้อง ตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ หรือคำสั่งกระทรวงมหาดไทยของร่างข้อบังคับงบประมาณ ราชจ่ายประจำปี ซึ่งจัดในรูปแบบของแผนงานหรือโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล หากเห็นว่าถูกต้องก็อนุมัติแล้วส่งคืนให้ประธานกรรมการบริหารลงชื่อ และประกาศใช้ เป็นข้อบังคับงบประมาณราชจ่ายประจำปีต่อไป แต่ถ้านายอำเภอเห็นสมควรให้แก้ไขประการใด สภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพิจารณาทบทวนภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับ งบประมาณราชจ่ายนั้น แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติขึ้นชั้นตามร่างเดิมและเสนอ ต่อนายอำเภออีกครั้งหนึ่ง นายอำเภอจะต้องส่งร่างข้อบังคับนั้น ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติขึ้นชั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่เห็นชอบ ร่างข้อบังคับงบประมาณราชจ่ายนั้นเป็นอันตกไป ถ้าเห็นชอบนายอำเภอ จะเป็นผู้ลงนามอนุมัติ ส่วนประธานกรรมการบริหารเป็นผู้ลงชื่อและประกาศใช้ข้อบังคับ งบประมาณราชจ่ายต่อไป ตามมาตรา 87 หรือกรณีการออกกระเบียบของกระทรวงมหาดไทย เกี่ยวกับการกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลอื่น ๆ ตามมาตรา 83 หรือการออกกระเบียบว่าด้วยการคลัง การงบประมาณ การโอนการจัดการทรัพย์สิน การซื้อ การจ้าง ค่าตอบแทน และค่าจ้าง ตามมาตรา 88

นอกจากนี้ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจสั่งขุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามคำเสนอแนะของนายอำเภอ หากปรากฏว่าสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งขุบองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือแพทย์ประจำตำบล ซึ่งเป็นสมาชิก โดยตำแหน่ง หรือบุคคลเหล่านี้ได้ร่วมกระทำด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องสั่งให้บุคคลดังกล่าว ออกจากตำแหน่งด้วย โดยให้ถือว่าเป็นการให้ออกจากตำแหน่งเพราะบกพร่อง ในทางความประพฤติ หรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะ ปกครองท้องที่ ตามมาตรา 91 หรือกรณีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งคณะหรือกรรมการบริหารบางคนพ้นจากตำแหน่งได้ ทั้งนี้โดย คำเสนอแนะของนายอำเภอ และถ้าการพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเป็นผลจากการกระทำของกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้านซึ่งเป็นกรรมการบริหาร โดยตำแหน่ง หรือกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว เป็นกำนันหรือผู้ใหญ่บ้านแล้วแต่กรณี ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้บุคคลดังกล่าว ออกจากตำแหน่งกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน แล้วแต่กรณี โดยถือว่าเป็นการให้ออกจากตำแหน่ง เพราะบกพร่องในทางความประพฤติ หรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่งตามกฎหมาย ว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ตามมาตรา 92 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้สมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มาจากการเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งได้ หากสอบสวนแล้ว ปรากฏว่ามีความประพฤติบกพร่อง ตามมาตรา 47 ประกอบด้วยมาตรา 12 (7)

#### 6. พระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495

กฎหมายได้กำหนดให้มีการกำกับดูแลจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เช่น กระทรวงมหาดไทยหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและผู้ว่าราชการจังหวัด โดยมีการ กำกับดูแลเกี่ยวกับเรื่องการอนุมัติ เพื่อเป็นมาตรการตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย ของโครงการ หรือเรื่องที่สุขาภิบาลตัดสินใจกระทำการ โดยมีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับที่ใช้ กำกับดูแลเทศบาล ซึ่งเรื่องที่สุขาภิบาลต้องขออนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย หรือรัฐมนตรีว่า การกระทรวงมหาดไทย เช่น การกู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์กรหรือนิติบุคคล อื่น ๆ ตามมาตรา 29 (6) การร่วมกับบุคคลอื่นก่อตั้งบริษัทหรือถือหุ้นในบริษัทหรือ เปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ ตามมาตรา 25 ครี หรือกระทำการนอกเขตปกครอง

ตามมาตรา 25 ทวิ หรือกรณีเรื่องที่ต้องได้รับอนุมัติจากผู้ว่าราชการจังหวัด เช่น การใช้ข้อบังคับสุขาภิบาล มาตรา 27 หรือการเพิกถอนการกระทำ หรือระงับการกระทำที่สุขาภิบาลได้กระทำการไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือกระทำการที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือขัดต่อระเบียบของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเพิกถอนหรือระงับการกระทำดังกล่าวได้ และผู้ว่าราชการจังหวัดยังมีหน้าที่ตรวจสอบกิจการเรียกรายงาน เอกสาร หรือสถิติใด ๆ จากสุขาภิบาลมาตรวจ ตลอดจนเรียกกรรมการสุขาภิบาลหรือพนักงานสุขาภิบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนได้ มาตรา 34 หรือกรณีที่กระทรวงมหาดไทยออกระเบียบเกี่ยวกับการคลัง วิธีการงบประมาณ การจัดหาและรักษาทรัพย์สิน การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน การซื้อและการจ้างของสุขาภิบาล มาตรา 32 หรือการกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยออกประกาศเกี่ยวกับการจัดตั้งสุขาภิบาล การเปลี่ยนแปลงเขตหรือการยุบสุขาภิบาล มาตรา 5 การกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยเข้าไปตรวจสอบการคลัง การบัญชี หรือการเงินอื่น ๆ ของสุขาภิบาล เพื่อให้สุขาภิบาลปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบที่วางไว้ มาตรา 33 และผู้ว่าราชการจังหวัดยังมีอำนาจสั่งให้กรรมการสุขาภิบาลออกจากตำแหน่งหากสอบสวนแล้วเห็นว่า มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหรือเสื่อมเสียแก่สุขาภิบาล หรือราชการหรือฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน มาตรา 10 (6)

นอกจากจะมีองค์กรส่วนกลาง ที่เข้ามากำกับดูแลการปฏิบัติของท้องถิ่น ตามกฎหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวแล้ว ยังมีองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่และอำนาจ ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขเป็นการเฉพาะอีกหลายองค์กร ซึ่งองค์กรดังกล่าวนี้นอกจากจะเป็นองค์กรที่มีหน้าที่และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขร่วมกับท้องถิ่นแล้ว ยังมีหน้าที่และอำนาจในการกำกับดูแลแนะนำการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขดังกล่าวให้ท้องถิ่นด้วย โดยจะได้กล่าวถึงหน้าที่และอำนาจ ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขขององค์กรดังกล่าวควบคู่ไปกับเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

### 3.1 เข้าพนักงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข

#### ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข<sup>8</sup> เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข ผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นกรรมการสาธารณสุข ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม รวมทั้งกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแล สำหรับกิจการหรือการดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ หรือกำหนดมาตรฐานสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน และวิธีดำเนินการ เพื่อตรวจสอบควบคุมหรือกำกับดูแล หรือแก้ไขสิ่งที่จะมีผลกระทบต่อสถานะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน โดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ซึ่งกฎกระทรวงดังกล่าวนี้จะใช้บังคับทั่วไปทุกท้องถิ่นหรือใช้บังคับเฉพาะท้องถิ่นก็ได้ พิจารณากำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการ รวมทั้งการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งเกี่ยวกับการสาธารณสุข โดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสาธารณสุข ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมของท้องถิ่น เช่น ค่าธรรมเนียมในการให้บริการในการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ออกประกาศกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เพื่อกำหนดจำนวนคนต่อจำนวนพื้นที่ของอาคารที่ถือว่ามีคนอยู่มากเกินไป ออกประกาศกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข เพื่อกำหนดให้กิจการใด เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พิจารณาค่าอุตสาหกรรมของผู้ที่ไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขและคำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด อนุมัติให้ใช้ข้อกำหนดท้องถิ่นที่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวง ซึ่งมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลเป็นพิเศษเฉพาะท้องถิ่น เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสาธารณสุขแล้ว

2. คณะกรรมการสาธารณสุข<sup>9</sup> เป็นองค์กรที่จะพิจารณากำหนดแนวทาง นโยบาย แผนงานและมาตรการ รวมทั้งกำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์และที่สำคัญ คือ มีอำนาจให้คำแนะนำและควบคุมสอดส่องดูแล และสนับสนุนการปฏิบัติการของราชการส่วน

<sup>8</sup> พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 5, 6, 7 วรรคสอง, 9, 10 (1)-(2), 12, 24 วรรคหนึ่ง (4), 25 (5), 31, 66, 67

<sup>9</sup> พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 10, 11 และมาตรา 16

ท้องถิ่นและเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วย ปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธาน กรรมการ อธิบดีกรมการแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อ เลขานุการคณะกรรมการอาหารและยา อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ปลัดกรุงเทพมหานครและผู้ทรงคุณวุฒิอื่นไม่เกิน 5 คน ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถหรือ ประสบการณ์ในการสาธารณสุขเป็นกรรมการ โดยมีอธิบดีกรมอนามัยเป็นกรรมการและ เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการด้านสาธารณสุข ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย หลายประการ เช่น

2.1 บทบาทในด้านการกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับ งานด้านการสาธารณสุข โดยเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการเกี่ยวกับการสาธารณสุข และพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการสาธารณสุข ตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

2.2 บทบาทในด้านวิชาการและการให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ แก่ศึกษาวิเคราะห์และให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและ คำสั่งเกี่ยวกับการสาธารณสุข ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและต่อราชการ ท้องถิ่นในการออกข้อกำหนดท้องถิ่น ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

2.3 บทบาทในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีหน้าที่ ในการกำหนดโครงการและประสานงาน ระหว่างส่วนราชการและราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ควบคุมสอดส่องการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่มี อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติการตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข เพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี ในกรณีปรากฏแก่คณะกรรมการสาธารณสุขว่า ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งมีเขตอำนาจในท้องที่ใด ไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการสาธารณสุขแจ้งต่อผู้มีอำนาจควบคุมดูแลการปฏิบัติ ราชการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เพื่อสั่งให้ ราชการส่วนท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือแก้ไขการดำเนินการ

ให้เป็นไปโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร และมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการสาธารณสุขมอบหมาย

3. คณะกรรมการ หมายถึง คณะบุคคลที่คณะกรรมการสาธารณสุขได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการสาธารณสุขมอบหมาย ตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ขณะนี้ได้มีการแต่งตั้งแล้ว 6 คณะ ประกอบไปด้วย คณะอนุกรรมการพิจารณาขร่างกฎกระทรวง ประกาศกระทรวง คณะอนุกรรมการพิจารณา กำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลในเรื่องเกี่ยวกับการกำจัดสิ่งปฏิกูล มูลฝอยและสุขลักษณะของอาคาร คณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมหรือกำกับดูแลในเรื่องเกี่ยวกับเหตุรำคาญและการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ คณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดมาตรฐาน หลักเกณฑ์ วิธีการและมาตรการ ในการควบคุมหรือกำกับดูแลในเรื่องเกี่ยวกับตลาดสดและสะสมอาหารและจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ คณะอนุกรรมการพิจารณากำหนดอัตราค่าธรรมเนียม

4. อธิบดีกรมอนามัย<sup>10</sup> ในฐานะเป็นกรรมการและเลขานุการ ในคณะกรรมการสาธารณสุข เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดันให้คณะกรรมการสาธารณสุขดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และมีอำนาจในการออกคำสั่งให้เจ้าของวัตถุหรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับก่อให้เกิดความเสียหาย ระงับการกระทำหรือกระทำการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือป้องกันความเสียหายเช่นว่านั้นได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่เกิดหรือมีเหตุอันสมควรสงสัยว่าจะเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง ต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วน อำนาจนี้สามารถใช้ได้ทั่วประเทศ และถ้าผู้ที่ได้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามก็สั่งให้เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งให้นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเข้าดำเนินการแก้ไขได้

5. เจ้าพนักงานสาธารณสุข<sup>11</sup> หมายถึง เจ้าพนักงานซึ่งได้รับแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศแต่งตั้งเจ้าพนักงานสาธารณสุข ตามประกาศ ที่ 2/2535 ลง

<sup>10</sup> พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 8

<sup>11</sup> พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 5



วันที่ 25 สิงหาคม 2535 เจ้าพนักงานสาธารณสุขทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นนั้น มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ตามมาตรา 44 และมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 โดยมาตรา 44 ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจไว้ ดังนี้

- (1) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐาน เพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา
- (2) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกหนังสือรับรองการแจ้งหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่นั้น
- (3) แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง หรือตามข้อกำหนดของท้องถิ่นหรือตามพระราชบัญญัตินี้
- (4) ยึดหรืออายัดสิ่งของใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีจำเป็น
- (5) เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ที่สงสัยจะไม่ถูกสุขลักษณะหรือจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากอาคารหรือสถานที่ใด ๆ เป็นปริมาณตามสมควรเพื่อเก็บเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบตามความจำเป็นได้โดยไม่ต้องใช้ราคา

และตามมาตรา 46 ได้กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยมิชักช้า ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหตุดังกล่าวนี้จะมีผลกระทบต่อสุขภาพความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนโดยส่วนรวมซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไขหรือระงับเหตุนั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุนั้นได้ตามสมควรแล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ

6. คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 37 ได้กำหนดให้การเปรียบเทียบคดีหรือการเปรียบเทียบปรับที่มีโทษทางอาญาเป็นอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งมีอำนาจในการเปรียบเทียบจำกัดเพียงในความคิดที่เป็นโทษหรือความคิดที่มีอัตราโทษ ไม่สูงกว่าความผิดโทษ หรือคดีอื่นที่มีโทษปรับสถานเดียวอย่างสูงไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือความผิดต่อกฎหมายภาษีอากร ซึ่งมีโทษปรับอย่างสูงไม่เกินหนึ่งบาท แต่โดยที่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ต้องการให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว จึงได้กำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีขึ้นเป็นการเฉพาะ ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 85 โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีขึ้น ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและในต่างจังหวัด ให้มีอำนาจเปรียบเทียบคดีต่าง ๆ ดังนี้

ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมตำรวจ (ปัจจุบันเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) มีอำนาจเปรียบเทียบได้ในทุกความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง

ในจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด ผู้กำกับการตำรวจภูธรจังหวัด มีอำนาจเช่นเดียวกับในเขตกรุงเทพมหานคร

จะเห็นได้ว่าอำนาจในการเปรียบเทียบนั้น มีขอบเขตกว้างกว่าอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งจำกัดโดยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

7. เจ้าพนักงานท้องถิ่น หมายถึง นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล ประธานกรรมการสุขาภิบาล สำหรับในเขตสุขาภิบาล ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

8. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หมายถึง ข้าราชการหรือพนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยให้มีอำนาจตามมาตรา 44 วรรคหนึ่ง (1)-(5) ในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้กฎหมายได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เพียงข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อหรือทั้ง 5 ข้อ ก็ได้ โดยระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้ง

ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง  
พ.ศ. 2535

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจในการออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม แต่ไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจในการที่จะให้คำแนะนำผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องในการดูแลรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจในการออกประกาศกระทรวง เพื่อให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ในองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นใด ในท้องที่ใด มีบริเวณเพียงใดนั้น ตามมาตรา 2 ได้บัญญัติไว้ว่า พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตเทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดใด ในท้องที่ใด มีบริเวณเพียงใด และจะให้ใช้บังคับทุกมาตราหรือยกเว้นมาตราใดให้กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สำหรับองค์การปกครองท้องถิ่นอื่น นอกจากที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งและวรรคสอง การใช้บังคับตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศ และจะให้ใช้บังคับทุกมาตราหรือยกเว้นมาตราใดก็ได้ ตามมาตรา 5

2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เช่นเดียวกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และมีอำนาจในการออกประกาศตามคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขให้กิจการใดเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ<sup>12</sup>

3. เจ้าพนักงานท้องถิ่น หมายถึง นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล ประธานกรรมการสุขาภิบาล สำหรับในเขตสุขาภิบาล ผู้ว่าราชการจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร ปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

<sup>12</sup> พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 9, 10, 11 และ 31

4. พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง ปลัดเทศบาลและรองปลัดเทศบาล สำหรับในเขตเทศบาล ปลัดสุขาภิบาล สำหรับในเขตสุขาภิบาล ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายอำเภอ สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการเขตและผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร รองปลัดเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 44 – 46 มาตรา 48 และมาตรา 50

#### ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

1. นายกรัฐมนตรี<sup>13</sup> เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี มีอำนาจสั่งการตามที่เห็นสมควร กำกับดูแลและสั่งการส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและบุคคล ในกรณีเมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรืออันตรายต่อสาธารณสุข อันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษ หรือสั่งให้บุคคลซึ่งก่อให้เกิดภาวะมลพิษ ไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการเพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษ ในระหว่างที่มีเหตุฉุกเฉินดังกล่าว หรือจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนภายในเขตจังหวัดก็ได้ โดยทำเป็นคำสั่งและประกาศในราชกิจจานุเบกษา จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

2. รัฐมนตรีกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม<sup>14</sup> เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ พนักงานเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมนิยม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ สั่งเพิกถอนการจดทะเบียนขององค์กรเอกชน (NGO) ในกรณีที่องค์กรนั้นก่อความวุ่นวายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือไม่เหมาะสม

<sup>13</sup> พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 มาตรา 11, 19, 35 และมาตรา 36

<sup>14</sup> พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 7, 8 และมาตรา 11

3. คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ<sup>15</sup> ประกอบไปด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธาน กรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและ สังคมแห่งชาติเลขาธิการ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่เกินแปดคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ โดยผู้ทรงคุณวุฒินี้ต้องมีผู้แทนภาคเอกชนร่วมอยู่ด้วยไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และปลัดกระทรวง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่เสนอนโยบาย และแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่ง เพื่อขอความเห็นจากคณะรัฐมนตรี กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในเรื่องน้ำในแม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำและแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ในผืนแผ่นดิน น้ำทะเล น้ำบาดาล อากาศ ในบรรยากาศโดยทั่วไปและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในเรื่องอื่น ๆ พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผน จัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา 35 เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการ เพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัดตามมาตรา 37 เสนอแนะมาตรการด้าน การเงิน การคลัง การภาษีอากรและการส่งเสริมการลงทุน เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี เสนอแนะให้มีการแก้ไข เพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ต่อคณะรัฐมนตรี พิจารณาให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตราย อันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษ ที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษเสนอ ตามมาตรา 53 (1) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจาก แหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา 55 กำกับดูแลเร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ข้อบังคับข้อบัญญัติท้องถิ่น ประกาศ ระเบียบและคำสั่งที่จำเป็น เพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีความเป็นระบบโดยสมบูรณ์ เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่น่าปรากฏว่าส่วนราชการหรือ รัฐวิสาหกิจใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้าง

<sup>15</sup> พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 มาตรา 12, 13

ความร่วมมือและประสานงานระหว่างส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม กำกับจัดการและบริหารเงินกองทุน เสนอรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจะมอบหมายตามมาตรา 18 เรียกให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและบุคคลอื่นส่งเอกสารสำรวจผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเอกสารหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการและแผนงานของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจหรือบุคคลนั้นมาพิจารณา และหากเห็นว่าโครงการหรือแผนงานใดอาจทำให้เกิดผลเสียอย่างร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาจเรียกบุคคลมาชี้แจงด้วยก็ได้ แล้วให้เสนอมาตรการแก้ไขต่อคณะรัฐมนตรีต่อไปตามมาตรา 19 แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นชอบในกรณีที่รัฐมนตรีจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อปฏิบัติตามนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

5. คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ประกอบไปด้วย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมการขนส่งทางบก อธิบดีกรมเจ้าท่า อธิบดีกรมโยธาธิการ อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม อธิบดีกรมอนามัย อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินห้าคนซึ่งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติแต่งตั้งเป็นกรรมการ และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นกรรมการและเลขานุการ ตามมาตรา 52 โดยคณะกรรมการดังกล่าว มีหน้าที่และอำนาจตามมาตรา 53 ดังนี้คือ

- (1) เสนอแผนปฏิบัติการ เพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- (2) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการให้มีการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษ ต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ -

(3) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการส่งเสริมด้านภาษีอากร และการลงทุนของเอกชน เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษและการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(4) เสนอแนะการกำหนดอัตราค่าบริการ สำหรับระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(5) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี ในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษ จากแหล่งกำเนิดตามมาตรา 55

(6) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี ในการกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา 68 และมาตรา 69

(7) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวง กำหนดชนิดและประเภทของ ของเสียอันตรายตามมาตรา 79

(8) ประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน เพื่อควบคุม ป้องกัน ถด หรือขจัดมลพิษ

(9) จัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม แห่งชาติปีละหนึ่งครั้ง

(10) พิจารณาวินิจฉัยคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ตาม พระราชบัญญัตินี้

(11) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

(12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย

คณะกรรมการควบคุมมลพิษอาจตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาและปฏิบัติการ อย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษจะมอบหมายก็ได้

6. เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ หมายถึง ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ เกี่ยวกับการควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา 4 โดยมีหน้าที่และอำนาจตามที่ กำหนดไว้ในมาตรา 82 ดังนี้

– (1) เข้าไปในอาคาร สถานที่และเขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมหรือแหล่ง กำเนิดมลพิษ หรือเขตที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของบุคคลใด ๆ ใน ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบสภาพการ

ทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ระบบบำบัดอากาศเสีย หรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น รวมทั้งตรวจบันทึกรายละเอียดสถิติหรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์เกี่ยวกับเครื่องมือดังกล่าว หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุมหรือผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสียจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลงปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น แต่ตำแหน่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้แจ้งเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานอุตสาหกรรมตามอำนาจหน้าที่ต่อไป หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดำเนินการได้ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(3) ออกคำสั่งเป็นหนังสือ สั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย หยุดหรือปิดการดำเนินการให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียนั้น ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบังคับท้องถิ่น ระเบียบ ประกาศ หรือเงื่อนไข ที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

(4) ออกคำสั่งเป็นหนังสือเพิกถอนการเป็นผู้ควบคุมตามมาตรา 68 หรือมาตรา 70 ในกรณีที่ผู้ควบคุมนั้นฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือระเบียบ ประกาศหรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

(5) กรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษใดมีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย อยู่แล้วก่อนวันที่มีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 69 เมื่อเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่า ระบบดังกล่าวยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดไว้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจสั่งการให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงตามที่กำหนดไว้ได้



และหน้าที่และอำนาจตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 83 ดังนี้ ในกรณีที่เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติราชการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) เสนอแนะการตั้งปิดหรือพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือการตั้งให้หยุดใช้หรือทำประโยชน์ด้วยประการใด ๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 78 ที่ตั้งใจไม่บำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียอย่างอื่นและลักลอบปล่อยทิ้งอากาศเสียน้ำเสียหรือของเสียที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตามกฎหมาย

(2) เสนอแนะให้มีการดำเนินการทางกฎหมาย เพื่อบังคับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา 71 หรือมาตรา 72 จัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปทำการบำบัดหรือกำจัดตามพระราชบัญญัตินี้ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(3) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือส่วนราชการนั้น

7. พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา 4

ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย<sup>16</sup> มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจออกกฎกระทรวงวางระเบียบการและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และแต่งตั้งเจ้าพนักงานให้เป็นนายทะเบียนมีหน้าที่รับจดทะเบียนและควบคุมโรงแรม

2. นายทะเบียน<sup>17</sup> ในกรุงเทพมหานครหมายถึง ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง ในจังหวัดอื่น ๆ หมายถึงผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นนายทะเบียน ตามมาตรา 3 โดยมีหน้าที่และอำนาจในการรับจดทะเบียนและควบคุมโรงแรม และตามมาตรา 6 กำหนดให้นายทะเบียน

<sup>16</sup> พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2478 มาตรา 3 และ 27

<sup>17</sup> ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 ลง 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2528

อนุญาตให้เปิดดำเนินการโรงแรม ต่อเมื่อเป็นที่พอใจตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ว่าความมั่นคง ความสะอาด ช่องอากาศ และสถานที่ไม่ขัดกับหลักอนามัย ตามมาตรา 18 กำหนดให้นายทะเบียนเจ้าพนักงานตำรวจตั้งแต่ชั้นนายดาบตำรวจขึ้นไป หรือหัวหน้าสถานีตำรวจ หรือกรรมการอำเภอ มีอำนาจตรวจสอบผู้พักและตรวจค้นห้องพักที่ว่างหรือส่วนหนึ่ง ส่วนใดของโรงแรมที่เปิดไว้ให้ใช้ร่วมกัน เช่น ห้องโถง เฉลียง ห้องรับประทานอาหาร เป็นต้น ได้ทุกเมื่อ ส่วนการตรวจค้นสถานที่อื่นใดนอกจากที่กล่าวแล้วให้ปฏิบัติตามบทบัญญัติ แห่งกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 23 กำหนดว่านายทะเบียนอาจปฏิเสธใบอนุญาตได้ ถ้าเจ้าสำนักหรือบุคคลใด ๆ ในสำนักโรงแรมป่วยเป็นโรคหรือเป็นพาหะของโรคใด ๆ ซึ่งอาจ ติดต่อยังผู้อื่นได้ตามความเห็นของเจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือถ้าเจ้าสำนักถูกปรับสำหรับ ความผิดอันเกี่ยวกันดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 12 หรือมาตรา 19 ซ้ำเป็นสองครั้ง หรือถ้า เจ้าสำนักถูกปรับสำหรับความผิดใด ๆ ตามมาตรา 12, 19 และ 21 เป็นสามครั้ง หรือถ้า เจ้าสำนักได้ดำเนินการโรงแรมในลักษณะที่ใบอนุญาตถูกยึดสองครั้งแล้ว ตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้

#### ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่น เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา 30 มีอำนาจกำหนดเขตอันมีปริมณฑลจำกัด ในท้องที่ใด เพื่อการอนุญาตหรือคอนุญาตให้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 4 ได้ โดยครบป็น พระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 5

2. พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล สำหรับ ในเขตกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดอื่นหมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัด ตามมาตรา 3 มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมสถานบริการ ตามมาตรา 4 ที่กำหนดห้ามมิให้ผู้ใด ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (1) (2) (3) เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่และ กรณีผู้ตั้งสถานบริการตามมาตรา 3 (4) ต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนจัดตั้งไม่น้อยกว่า สิบห้าวัน การขออนุญาต ตามมาตรา 3 (1) (2) (3) เงื่อนไขการขออนุญาตและการขอต่ออายุ ใบอนุญาตและการที่ต้องแจ้งก่อนการจัดตั้งตามมาตรา 3 (4) ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง<sup>18</sup> มาตรา 21 กำหนดให้อำนาจที่จะไม่ต่อใบอนุญาต ตั้งพักใช้ใบอนุญาตหรือ

<sup>18</sup> กฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2521) ข้อ 2 ข้อ 2 ทวิและข้อ 11

ตั้งเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อปรากฏว่าผู้รับอนุญาตตั้งสถานบริการขาดคุณสมบัติหรือดำเนินการ สถานบริการ โดยไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือดำเนินการสถานบริการ ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี หรือตามมาตรา 25 ทวิ กำหนดว่า กรณีผู้ตั้ง สถานบริการตามมาตรา 3 (4) ดำเนินกิจการอันขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี หรือมิได้ปฏิบัติเป็นไปตามมาตรา 4 ทวิ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งหยุดกิจการได้ ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

3. อธิบดีกรมตำรวจ มีอำนาจในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ของสถานบริการในเขต กรุงเทพมหานครและคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมตำรวจให้ถือเป็นที่สุด ตามมาตรา 22

4. ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ของสถานบริการในเขต จังหวัดและคำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้ถือเป็นที่สุด ตามมาตรา 22

### 3.2 หน้าที่และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่

กฎหมายนั้นถือเป็นคำสั่งของรัฐาธิปัตย์และเป็นกลไกหลักของสังคม ในอันที่จะ กำหนดบรรทัดฐานความประพฤติของประชาชนให้อยู่ในกรอบกติกาที่รัฐได้กำหนดไว้ ฉะนั้น กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือในการใช้อำนาจของรัฐที่สำคัญ โดยมีองค์และเจ้าพนักงานของรัฐเป็นผู้ บังคับใช้มีหน้าที่และอำนาจตามที่กฎหมายนั้น ๆ ได้กำหนดไว้ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ หน้าที่และอำนาจในทางปกครองกับหน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรม

#### 3.2.1 หน้าที่และอำนาจในทางปกครอง

หน้าที่และอำนาจในทางปกครอง หมายถึงหน้าที่และอำนาจในการรักษา ความสงบเรียบร้อยของประชาชนในสังคมเพื่อป้องกันเหตุร้ายก่อนที่จะเกิดขึ้น โดยเป็นหน้าที่ และอำนาจการสืบสวนของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ในอันที่จะทำการค้น ยึดหรือจับ ผู้ที่กระทำผิดหรือผู้ที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนดหรือข้อบังคับ ขององค์กรของรัฐ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา<sup>19</sup> แม้ว่ากฎหมายเกี่ยวข้องกับ

<sup>19</sup> ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (10), (16) มาตรา 17, 78, 92 และมาตรา 98

การสาธารณสุขจะไม่ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือ  
เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมาย  
วิธีพิจารณาความอาญา แต่กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขบางฉบับก็ได้กำหนดให้  
พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เฉพาะในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการ  
สาธารณสุข มีหน้าที่และอำนาจบางประการในการค้น ชีดหรือจับ ได้เช่นเดียวกับพนักงาน  
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เช่น ตามมาตรา 44 (2) และ (4) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข  
พ.ศ. 2535 กำหนดให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจที่จะเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ  
ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบหรือควบคุม  
ให้เป็นไปตามข้อกำหนดท้องถิ่นหรือตามพระราชบัญญัตินี้ หรือชีดหรืออายัดสิ่งของใด ๆ ที่  
สงสัยว่าจะไม่ถูกสุขลักษณะหรือจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญ จากอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ได้  
หรือกรณีตามมาตรา 44 และมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความ  
เป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุม  
ผู้กระทำความผิดหรือผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด พร้อมด้วยยานพาหนะเครื่องมือและ  
สิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อดำเนินการตามกฎหมายได้ หรือกรณีตามมาตรา 82 (1)  
แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่กำหนดให้  
เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจเข้าไปในอาคาร สถานที่และเขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม  
หรือแหล่งกำเนิดมลพิษหรือเขตที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียของ  
บุคคลใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบ  
สภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ระบบกำจัดอากาศเสีย หรือ  
อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น ๆ หรือเพื่อ  
การรักษาประโยชน์สาธารณะ เช่น การรักษาความสะอาด การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย  
และการทิ้งสิ่งปฏิกูลมูลฝอยหรือการป้องกันมลพิษอื่น ๆ ตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข  
ตามที่บัญญัติไว้ ในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง  
พ.ศ. 2535 มาตรา 9 ซึ่งระบุว่าห้ามมิให้ผู้ใดอาบน้ำหรือซักล้างสิ่งใด ๆ บนถนนหรือใน  
สถานสาธารณะ ซึ่งมีได้จัดไว้เพื่อการนั้น หรือมาตรา 37 ได้กำหนดห้ามมิให้ผู้ใดยื่น นั่ง  
หรือนอนบนราวสะพานหรือนอนในที่สาธารณะ หรือกรณีตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและ  
รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 90 กำหนดห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้  
ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ปล่อยทิ้งน้ำเสียหรือของเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขต  
ที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษที่ดินเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง หรือการออกคำสั่งทางปกครอง  
ที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปในการควบคุม กำกับดูแล หรือสั่งการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือ  
การออกคำสั่งในทางปกครองที่มีผลบังคับเป็นการเฉพาะราย ซึ่งมีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์

ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะ ก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน รั้งรับ หรือมีผลกระทบต่อ สถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรองและการรับจดทะเบียน ดังเช่น ตาม มาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ระบุว่า ในกรณีที่เจ้าพนักงาน สาธารณสุขตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัตินี้หรือข้อกำหนด ท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขแจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป โดยไม่ชักช้า ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่าเหตุดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อสภาวะ ความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อ สุขภาพของประชาชนเป็นส่วนรวมซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงาน สาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการ ไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าว แก้ไขหรือระงับเหตุ นั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุ นั้นได้ตามสมควร แล้วให้แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทราบ หรือกรณีตามมาตรา 82 (5) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่ระบุให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ เจ้าของหรือผู้ประกอบการ ผู้ควบคุม หรือผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการระบบบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสีย จัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียหรืออุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุม การปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น เป็นต้น ซึ่งจะได้แยกศึกษาถึงหน้าที่และอำนาจ ของเจ้าพนักงานในแต่ละองค์กร ดังต่อไปนี้

### 3.2.1.1 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงาน สาธารณสุขสามารถใช้อำนาจตามกฎหมายนี้ เพื่อทำการ ตรวจสอบ แก้ไข สั่งการ และรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แม้ว่าตาม พระราชบัญญัติฉบับนี้จะไม่ได้ระบุให้เจ้าพนักงานสาธารณสุข เป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (16) ก็ตาม แต่กฎหมาย ก็นับบัญญัติให้เจ้าพนักงานสาธารณสุข มีอำนาจในการป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ได้ เป็นการเฉพาะ ซึ่งเป็นอำนาจในลักษณะเดียวกันกับอำนาจการสืบสวน ตามความหมาย ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (10) กับทั้งมีอำนาจที่จะออกคำสั่ง ในทางปกครองที่มีผลเป็นการเฉพาะได้ ดังต่อไปนี้

(1) มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริง หรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐาน เพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการ พิจารณา (มาตรา 44 (1))

ผู้ที่ได้รับหนังสือต้องปฏิบัติตามหนังสือเรียกนี้ โดยถ้าเป็นหนังสือ เรียกมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงต้องมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงต่อเจ้าพนักงาน แต่ถ้าเป็นการ เรียกให้ทำคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือส่งเอกสาร ผู้ที่ได้รับหนังสือต้องทำคำชี้แจงหรือส่งเอกสาร มาให้ตรวจสอบหรือพิจารณา แต่ไม่จำเป็นต้องมาพบเจ้าพนักงานด้วยตัวเอง

2) เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนด ของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกหนังสือ รับรองการแจ้งหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของ หรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่นั้น (มาตรา 44 (2))

อำนาจของเจ้าพนักงานสาธารณสุขที่จะเข้าไปในอาคาร ตามข้อ 2 นี้ โดยหลักต้องกระทำการในเวลากลางวันแต่อาจดำเนินการในเวลากลางคืนได้ ถ้าอาคารสถานที่ นั้น ๆ มีเวลาทำการในเวลากลางคืน โดยปกติแล้วการเข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ตาม (2) นั้น เป็นการค้นตามกฎหมาย ซึ่งต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 238

อำนาจตามข้อนี้นอกจากจะเข้าไปในสถานที่ของบุคคลอื่น เพื่อ ตรวจสอบหรือควบคุมแล้ว ยังมีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกหลักฐานมาตรวจสอบ จากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารด้วย

(3) แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง ปฏิบัติ ให้ถูกต้องตามเงื่อนไขในใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง หรือตามข้อกำหนดของท้องถิ่น หรือตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 44 (3))

(4) ชีตหรืออ้ายคั้งของใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ของประชาชน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีจำเป็น (มาตรา 44 (4))

การชีกหรืออ้ายคั้งของตามข้อ 4 นี้ จะต้องเป็นทรัพย์สินที่อาจก่อ ให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน โดยชีกหรืออ้ายคั้งไว้เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการ ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำผิดหรือเพื่อนำไปทำลาย

(5) เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ที่สงสัยจะไม่ถูกสุขลักษณะ หรือจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากอาคารหรือสถานที่ใด ๆ เป็นปริมาณตามสมควรเพื่อเก็บเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบตามความจำเป็นได้โดยไม่ต้องใช้ราคา (มาตรา 44 (5))

(6) ในกรณีที่ตรวจพบเหตุที่ไม่ถูกต้องหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ฝ่าฝืน ค่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือข้อกำหนดท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุข แจ้งเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยมิชักช้า ในกรณีที่เจ้าพนักงานสาธารณสุขเห็นว่า เหตุดังกล่าวนี้จะมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน หรือจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งสมควรจะดำเนินการแก้ไขโดยเร่งด่วน ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำการ ไม่ถูกต้องหรือฝ่าฝืนดังกล่าวแก้ไขหรือระงับเหตุนั้น หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อแก้ไขหรือระงับเหตุนั้นได้ตามสมควรแล้วแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ<sup>20</sup> กรณีนี้ เจ้าพนักงานสาธารณสุขไม่มีหน้าที่และอำนาจในการจับกุม แต่อาจแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานสอบสวนดำเนินการจับกุมได้

3.2.1.2 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ แม้ว่ากฎหมายจะมีได้ระบุ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามความหมายในพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (16) ก็ตาม แต่กฎหมายก็ได้บัญญัติให้อำนาจในการรักษา ความสงบเพื่อป้องกันเหตุร้ายก่อนที่จะเกิดขึ้นแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยมีอำนาจในการสืบสวน จับกุมผู้กระทำความผิดได้ ในลักษณะเดียวกันกับอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังนี้

- (1) สอดส่องและกวดขันไม่ให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ตาม มาตรา 44 (2)
- (2) จับกุมผู้กระทำความผิดซึ่งไม่เชื่อฟังคำตักเตือน และดำเนินคดี ตามพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา 44 (4)

<sup>20</sup> พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 46

(3) จับกุมผู้กระทำความผิด หรือผู้ที่ต้องสงสัยว่ากระทำความผิด พร้อมด้วยยานพาหนะเครื่องมือและสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิด เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย ตามมาตรา 50

3.2.1.3 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535

(1) ออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ในกรณีที่ตรวจพบว่ายานพาหนะนั้น ก่อให้เกิดมลพิษเกินกว่าที่กำหนดในมาตรา 55 (มาตรา 65)

(2) สั่งให้ยานพาหนะหยุด เพื่อตรวจสอบหรือเข้าไปในยานพาหนะ หรือกระทำการใด ๆ ที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบเครื่องชนิดและอุปกรณ์ของยานพาหนะนั้นได้

3.2.1.4 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535

แม้กฎหมายจะไม่ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ เป็น เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ตาม แต่ก็ได้ กำหนดให้มีหน้าที่และอำนาจในทางปกครองเป็นการเฉพาะ ในการป้องกันการกระทำผิด หรือฝ่าฝืนต่อกฎหมายและมีอำนาจในการออกคำสั่งในทางปกครองเป็นการเฉพาะ ได้ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในอาคาร สถานที่และเขตที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม หรือแหล่งกำเนิดมลพิษ หรือเขตที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของบุคคล ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบ สภาพการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย ระบบบำบัดอากาศเสีย หรือ อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น รวมทั้งตรวจ บันทึกรายละเอียด สถิติ หรือข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของระบบหรืออุปกรณ์เกี่ยวกับเครื่องมือ ดังกล่าว หรือเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ผู้ควบคุม หรือผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียจัดการแก้ไข เปลี่ยนแปลง ปรับปรุงหรือซ่อมแซมระบบบำบัดอากาศเสีย ระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียหรือมลพิษอื่น แต่ถ้า



แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้แจ้งเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน อุตสาหกรรมตามอำนาจหน้าที่ต่อไป หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานไม่ดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ของตน ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจดำเนินการได้ ตามที่กำหนด ไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(3) ออกคำสั่งเป็นหนังสือ สั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการ บำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียหยุด หรือปิดการดำเนินการให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัด ของเสียนั้น ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบังคับ ท้องถิ่น ระเบียบ ประกาศ หรือเงื่อนไข ที่ออก หรือกำหนดตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

(4) ออกคำสั่งเป็นหนังสือ เพิกถอนการเป็นผู้ควบคุมตามมาตรา 68 หรือมาตรา 70 ในกรณีที่ผู้ควบคุมนั้น ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือระเบียบ ประกาศหรือเงื่อนไขที่ออกหรือกำหนด ตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้

(5) กรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษใดมีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบ กำจัดของเสียอยู่แล้วก่อนวันที่มีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 69 เมื่อเจ้าพนักงานควบคุม มลพิษได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่า ระบบดังกล่าวยังไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐาน การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดไว้ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจสั่งการให้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงตามที่กำหนดไว้ได้

3.2.1.5 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของนายทะเบียน ซึ่งเป็นเจ้าพนักงาน ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478

จากการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้แต่งตั้งให้ผู้บัญชาการ ดำรวจสอบสวนกลาง<sup>21</sup> เป็นนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478<sup>22</sup> ทำให้ เจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามประมวลกฎหมาย

<sup>21</sup> ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (17)

<sup>22</sup> ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2528

วิธีพิจารณาความอาญาอยู่แล้ว มีอำนาจในการออกคำสั่งในทางปกครองเป็นการเฉพาะได้ ตามพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

(1) อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เปิดกิจการโรงแรม ตามคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ตามมาตรา 6

(2) ยึดใบอนุญาตกรณี que เข้าสำนักไม่ปฏิบัติตามมาตรา 22 โดยความเห็นชอบของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

(3) ตรวจสอบสมุดคณามผู้พักและตรวจค้นห้องพักที่ว่าง หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของโรงแรมที่เปิดไว้ให้ใช้ร่วมกัน เช่น ห้องโถง ห้องรับประทานอาหาร

3.2.1.6 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509

จากการที่กฎหมายได้กำหนดให้ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล<sup>23</sup> เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามความในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509 นั้น นอกจากเจ้าพนักงานตำรวจจะมีหน้าที่และอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีผลทำให้เจ้าพนักงานตำรวจมีหน้าที่และอำนาจ ในการออกคำสั่งทางปกครองเป็นการเฉพาะ ได้ดังต่อไปนี้

(1) อนุญาตให้ตั้ง ย้าย แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือต่อเติมสถานบริการ  
 (2) ไม่ต่ออายุใบอนุญาต สั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต ตามมาตรา 21 หรือสั่งหยุดกิจการได้ตามมาตรา 25 ทวิ

<sup>23</sup> ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (17)

### 3.2.2 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรม

เป็นหน้าที่และอำนาจในด้านการปราบปรามผู้ที่กระทำความผิด หรือฝ่าฝืน  
 ต่อกฎหมาย เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดนั้นมาลงโทษ อันเป็นกระบวนการของการสอบสวน  
 เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่น ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย  
 วิधिพิจารณาความอาญา ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหาเพื่อที่จะทราบ  
 ข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ<sup>24</sup> บุคคลที่มีหน้าที่  
 และอำนาจในการสอบสวนตามกฎหมายนี้ คือ เจ้าพนักงานตำรวจ<sup>25</sup> ซึ่งมีอำนาจตาม 37  
 และมาตรา 38 แห่งประมวลกฎหมายวิधिพิจารณาความอาญา โดยสามารถเปรียบเทียบคดี  
 ที่เป็นความผิดลหุโทษหรือความผิดที่มีอัตราโทษ ไม่สูงกว่าความผิดลหุโทษ หรือคดีที่มีโทษปรับ  
 สถานเดียวไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ซึ่งพนักงานสอบสวนเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรรับโทษถึงจำคุก  
 โดยผู้ต้องหาและผู้เสียหายยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ จากนั้นพนักงานสอบสวนจะกำหนด  
 ค่าปรับและให้ผู้ต้องหาชำระค่าปรับภายในเวลากำหนด แต่ต้องไม่เกิน 15 วันนับตั้งแต่วันที่  
 เปรียบเทียบ เมื่อผู้ต้องหานำเงินมาชำระคดีเป็นอันเลิกกัน สิทธิภาคีอาญามาฟ้องระงับตาม  
 ประมวลกฎหมายวิधिพิจารณาความอาญามาตรา 39 (3) ซึ่งทำให้คดีอาญาบางคดีสามารถ  
 เลิกกันได้ก่อนที่จะฟ้องร้องคดีต่อศาล นอกจากหน้าที่และอำนาจในการเปรียบเทียบของ  
 เจ้าพนักงานตำรวจตามประมวลกฎหมายวิधिพิจารณาความอาญาแล้ว กฎหมายเกี่ยวกับการ  
 สาธารณสุขบางฉบับเช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.  
 2535 มาตรา 82 (3) ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ  
 สั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งมีใช้โรงงานอุตสาหกรรม ตามมาตรา 90  
 มาตรา 91 หรือมาตรา 92 ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้มี  
 หนังสือแจ้งไปยังเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ให้ออกคำสั่งปรับเจ้าของ  
 หรือผู้ครอบครองโรงงานอุตสาหกรรมนั้น โดยให้ถือว่าเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน  
 เป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน  
 ไม่ดำเนินการออกคำสั่งปรับภายในระยะเวลาอันสมควร ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ  
 มีอำนาจออกคำสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม  
 นั้นได้ หรือกรณีตามมาตรา 44 (4) และมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด  
 และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ที่ระบุให้พนักงานท้องถิ่น

<sup>24</sup> ประมวลกฎหมายวิधिพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (11)

<sup>25</sup> ประมวลกฎหมายวิधिพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (6), 18

และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งจะ  
 แยกศึกษาถึงหน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานในแต่ละองค์กร ดังต่อไปนี้

### 3.2.2.1 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งทำให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขได้รับความคุ้มครองในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุขดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายอาญา แต่พระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (16) แต่อย่างไรก็ดี จึงทำให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ และไม่มีอำนาจในการเปรียบเทียบคดีเหมือนเช่นเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่เจ้าพนักงานสาธารณสุขอาจแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทำการจับกุม หรือร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีได้

### 3.2.2.2 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติ

ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

กฎหมายไม่ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมีอำนาจในทางยุติธรรม เช่น การเปรียบเทียบคดีแต่อย่างไร เพียงแต่กำหนดให้มีอำนาจในการจับกุมได้ตามมาตรา 44 (4) และมาตรา 50 เท่านั้น ดังได้กล่าวมาแล้วในเรื่องอำนาจทางปกครอง

### 3.2.2.3 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535

กฎหมายไม่ได้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมีอำนาจในทางยุติธรรม เช่น การเปรียบเทียบคดีแต่อย่างไร เพียงแต่กำหนดให้มีอำนาจในทางปกครอง เช่น การออกคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะ ตามมาตรา 65 ดังได้กล่าวมาแล้วในเรื่องอำนาจทางปกครอง

### 3.2.2.4 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535

นอกจากจะมีอำนาจในทางปกครองตามที่ได้กล่าวมาแล้ว กฎหมายยังกำหนดให้เจ้าพนักงานดังกล่าวมีอำนาจในทางยุติธรรม ดังต่อไปนี้

ออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครอง แหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งมิใช่โรงงานอุตสาหกรรม ตามมาตรา 90 มาตรา 91 หรือมาตรา 92 ในกรณีแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นโรงงานอุตสาหกรรม ให้มีหนังสือแจ้งไปยังเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานให้ออกคำสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองโรงงานอุตสาหกรรมนั้น โดยให้ถือว่าเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัตินี้ หากเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ไม่ดำเนินการออกคำสั่งปรับภายในระยะเวลาอันสมควร ให้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจออกคำสั่งปรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมนั้นได้

### 3.2.2.5 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของนายทะเบียนซึ่งเป็นเจ้าพนักงาน ตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478

จากการที่นายทะเบียนตามกฎหมายดังกล่าว<sup>26</sup> ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย กำหนดให้มีทั้งเจ้าพนักงานตำรวจและผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียนโรงแรม โดยให้ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลางเป็นนายทะเบียนในเขตกรุงเทพมหานคร และในจังหวัดอื่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายทะเบียน ดังนั้นกรณีเป็นเขตกรุงเทพมหานคร นายทะเบียนจึงมีอำนาจเปรียบเทียบผู้กระทำความผิดได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนกรณีนายทะเบียนในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครนั้น นายทะเบียนไม่มีอำนาจในการเปรียบเทียบคดีตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

<sup>26</sup> ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แต่งตั้งนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2528

### 3.2.2.6 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

จากการที่ตามพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้ ผู้บัญชาการตำรวจนครบาลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร<sup>27</sup> พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจึงมีอำนาจในการเปรียบเทียบได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนกรณีในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร กฎหมายกำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ไม่มีอำนาจในการเปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

### 3.3 หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นผู้ที่มีหน้าที่และอำนาจ ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขโดยตรงภายในท้องถิ่นของตนเอง ดังนั้นกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขหลายฉบับจึงได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีทั้งหน้าที่และอำนาจในทางปกครองและในทางยุติธรรมควบคู่กันไป เช่น ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ระบุว่าในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 44 เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และเป็นเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งทำให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจในการจับกุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขได้ ในฐานะเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามมาตรา 2(16) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกรณีที่กฎหมายกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบสำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ตามความในมาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ซึ่งในกรณีที่เมื่อมีการดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขดังกล่าวแล้วยังไม่ได้ผล หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่ากฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขที่ใช้ในการบังคับนั้น เกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539<sup>28</sup> เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็อาจ

<sup>27</sup> พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509 มาตรา 3

<sup>28</sup> พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 3 และมาตรา

นำมาตรการบังคับทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งถือว่าเป็นกฎหมายกลางไปใช้บังคับได้<sup>29</sup> ดังที่ระบุไว้ในมาตรา 56 ซึ่งกำหนดให้เจ้าหน้าที่<sup>30</sup> ผู้ทำคำสั่งทางปกครองมีอำนาจที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ แต่ก่อนใช้มาตรการบังคับทางปกครองเจ้าหน้าที่ต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้มีการกระทำหรือละเว้นกระทำตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือคำเตือนดังกล่าวจะกำหนดไปพร้อมกับคำสั่งทางปกครองก็ได้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 59 ในกรณีที่มีคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยเข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน โดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองจะต้องชดใช้ค่าใช้จ่าย และเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือให้มีการชำระค่าปรับทางปกครองตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุ แต่ต้องไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการ โดยเร่งด่วน เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญา หรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองให้กระทำหรือละเว้นกระทำก่อนก็ได้ ทั้งนี้ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 58 และตามมาตรา 57 ได้กำหนดว่าคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ใดชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดชำระแล้วไม่มีการชำระ โดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้น และขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน และตามมาตรา 60 กำหนดว่าถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองต่อสู้ขัดขวางการบังคับทางปกครอง เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจใช้กำลังเข้าดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองได้ แต่ต้องกระทำโดยสมควรแก่เหตุ ในกรณีจำเป็นเจ้าหน้าที่อาจขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้

<sup>29</sup> ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์ศาสตร์, กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดจิวรัชการพิมพ์, 2540), หน้า 167

<sup>30</sup> มาตรา 5 พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

### 3.3.1 หน้าที่และอำนาจในทางปกครอง

หน้าที่และอำนาจในทางปกครอง หมายถึงหน้าที่และอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนในสังคมเพื่อป้องกันเหตุร้ายก่อนที่จะเกิดขึ้น โดยเป็นหน้าที่และอำนาจการสืบสวนของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ในอันที่จะทำการค้น ยึดหรือจับผู้ที่กระทำผิดหรือผู้ที่ฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อกำหนดหรือข้อบังคับขององค์กรของรัฐ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา<sup>31</sup> และกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขของฉบับ ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามกฎหมายฉบับนั้น ๆ เช่น ตามมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งมีผลให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง มีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือการรักษาประโยชน์สาธารณะ เช่น การรักษาความสะอาด การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย หรือการทิ้งสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอยในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะ ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 เช่น การใช้อำนาจตามกฎหมายบังคับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ต้องดูแลรักษาความสะอาดอาคารรวมถึงทางเท้าที่ติดอยู่กับอาคารหรือบริเวณของอาคาร ตามมาตรา 6 หรือการห้ามขูด ขีด เขียน กะเทาะ พันสีหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ด้วยข้อความหรือภาพหรือรูปรอยใด ๆ ที่กำแพงที่ติดกับถนนบนถนนหรือคันไม้ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ติดอยู่กับถนนหรืออยู่ในที่สาธารณะ ตามมาตรา 12 หรือการห้ามมิให้ผู้ใดถ่ายอุจจาระหรือปัสสาวะลงในที่สาธารณะหรือสถานสาธารณะ ซึ่งมีใช้สถานที่ที่ราชการส่วนท้องถิ่นได้จัดไว้เพื่อการนั้น ตามมาตรา 29 หรือการห้ามมิให้ผู้ใดยื่น นั้ง หรือนอนบนราวสะพาน หรือนอนในที่สาธารณะ ตามมาตรา 37 เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีอำนาจในการออกกฎหรือบทบัญญัติอื่นที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป โดยไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดเป็นการเฉพาะ เช่น ข้อกำหนดท้องถิ่น เพื่อกำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพบางกิจการหรือทุกกิจการ ให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น ตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หรือเป็นการออกคำสั่งทางปกครองโดยการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลเป็นการเป็นการทั่วไป เช่น การที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดเวลาห้ามเข้าหรืออยู่ในสถานสาธารณะ ตามมาตรา 47

<sup>31</sup> ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (10) ,(16) มาตรา 17 , 78 , 92 และมาตรา 98



แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 หรือเป็นการออกคำสั่งทางปกครองโดยการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลเป็นการเฉพาะราย โดย การที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกคำสั่งให้ผู้ประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย แก้ไข และปรับปรุงให้ถูกต้อง ถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไข เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ นั้นหยุดกิจการนั้นไว้เป็นการชั่วคราวได้ เช่น ตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่กำหนดว่า ในกรณีที่น่าปรากฏว่าผู้ดำเนินกิจการใด ๆ ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดท้องถิ่น หรือประกาศ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนิน กิจการนั้น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการนั้นแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้อง ได้ และถ้าผู้ดำเนินกิจการไม่แก้ไข หรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิด หรือมีเหตุอันควร สงสัยว่าจะเกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้ นั้นหยุดดำเนินกิจการนั้นไว้ทันทีเป็นการชั่วคราว หรือจนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่า ปราศจากอันตรายแล้วก็ได้ หรือกรณีที่ไม่ใช่หรือผู้ประกอบการใดก่อให้เกิดเหตุรำคาญขึ้น ในที่หรือทางสาธารณะหรือสถานที่เอกชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ เพื่อบังคับและควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้<sup>32</sup> ซึ่งจะได้แยกศึกษาถึงรายละเอียดในหน้า ที่และอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามกฎหมายแต่ละฉบับ ดังต่อไปนี้

### 3.3.1.1 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ก. ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจ เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายโดยการออกคำสั่ง ทางปกครองที่มีผลเป็นการทั่วไป โดยการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในการกำกับดูแล การประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ดังนี้

1. มีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นปฏิบัติ เกี่ยวกับ การดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ ซึ่งหมายถึงสภาวะการสุขาภิบาล สิ่งแวดล้อมของสถานประกอบการทั้งด้านที่ตั้ง โครงสร้างอาคาร ระบบการระบายอากาศ แสง ระบบการกำจัดขยะ น้ำเสีย ห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นต้น หรือมาตรการป้องกันอันตราย

<sup>32</sup> พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 26

ต่อสุขภาพ ซึ่งหมายถึงระบบการป้องกันอุบัติเหตุ ระบบการกำจัดมลพิษหรือละอองสารพิษ ระบบการป้องกันการปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์อาหารและอื่น ๆ ซึ่งถ้าไม่มีระบบดังกล่าว จะเป็นอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงานหรือชุมชนข้างเคียงและประชาชนทั่วไป มีอำนาจออกข้อกำหนด ท้องถิ่น กำหนดให้กิจการใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้เป็นกิจการ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นบางกิจการหรือทุกกิจการ และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินกิจการดังกล่าวปฏิบัติ เกี่ยวกับ การดูแลสุขภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ และมาตรการในการป้องกัน อันตรายต่อสุขภาพ มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติ โดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชน เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในข้อกำหนด ของท้องถิ่นเกี่ยวกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่กำหนดให้เป็นการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่น

ข. ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้บัญญัติให้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจ เพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายโดยการออกคำสั่ง ทางปกครองที่มีผลเป็นการเฉพาะราย ดังต่อไปนี้

#### 1. อำนาจออกคำสั่งเพื่อระงับเหตุรำคาญ

เหตุรำคาญ คือ เหตุที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัย บริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบกับเหตุนั้น ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติ การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งกฎหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการ ดำเนินการเกี่ยวกับเหตุรำคาญดังนี้

1.1 ห้ามผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ก่อเหตุรำคาญ ในที่หรือทางสาธารณะ หรือที่ของเอกชนรวมทั้งการระงับเหตุรำคาญด้วย ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาถนนทางบก ทางน้ำ รางระบายน้ำ คูคลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ปราศจาก เหตุรำคาญ ในการนี้ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเพื่อระงับ กำจัด และควบคุมเหตุรำคาญต่าง ๆ ได้ ตามมาตรา 26

1.2 ในกรณีที่มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้น ในที่หรือ ทางสาธารณะ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้บุคคลซึ่งเป็นต้นเหตุ หรือเกี่ยวข้องกับก่อหรืออาจก่อให้เกิดเหตุรำคาญนั้น ระงับหรือป้องกันเหตุรำคาญ ภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับ หรือป้องกันเหตุรำคาญนั้นหรือสมควรกำหนดวิธีการ เพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก

ในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้ ถ้าบุคคลซึ่งได้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามและเหตุรำคาญนั้น อาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นระงับเหตุรำคาญนั้นและจัดการตามความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญขึ้นอีก ตามมาตรา 27

1.3 ในกรณีที่เหตุรำคาญนั้น เกิดขึ้นในสถานที่เอกชน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น ระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่ง และถ้าเห็นสมควรจะให้กระทำโดยวิธีใดเพื่อระงับเหตุรำคาญนั้นหรือสมควรกำหนดวิธีการ เพื่อป้องกันมิให้มีเหตุรำคาญเกิดขึ้นในอนาคตให้ระบุไว้ในคำสั่งได้ ถ้าผู้ได้รับคำสั่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับเหตุรำคาญนั้นและอาจจัดการตามความจำเป็น เพื่อป้องกันมิให้เหตุรำคาญเกิดขึ้นอีก โดยที่เหตุรำคาญนั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นเหตุที่อาจก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพอย่างเช่น ในกรณีข้อ 1.2 แต่ถ้ากรณีที่เหตุรำคาญนั้นอาจเป็นอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพหรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองใช้ หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้สถานที่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ จนกว่าจะเป็นที่พอใจว่าได้ระงับเหตุรำคาญนั้นแล้ว

## 2. อำนาจในการสั่งแก้ไข ปรับปรุง

การสั่งแก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ดังนี้

2.1 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ดำเนินกิจการใด ๆ ตามที่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ข้อกำหนดท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการดำเนินกิจการนั้น กฎหมายให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจสั่งให้ผู้ดำเนินกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว แก้ไขหรือปรับปรุงให้ถูกต้องได้ โดยกำหนดเวลาให้ปฏิบัติไว้ตามสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ดำเนินกิจการซึ่งต้องปฏิบัติตามคำสั่งทราบ

2.2 ในกรณีที่จัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือสะสมอาหาร ในอาคารหรือพื้นที่ใดที่มีพื้นที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตรตามมาตรา 38 ผู้จะจัดตั้งต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อขอรับหนังสือรับรองการแจ้งก่อนการจัดตั้ง และเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้แจ้ง หรือผู้ได้รับหนังสือรับรองการแจ้งปฏิบัติเป็นการเฉพาะรายก็ได้

แต่ถ้าการแจ้งไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้การแจ้งของผู้แจ้ง  
สิ้นผลได้ตามมาตรา 48

### 3. หน้าที่และอำนาจในการสั่งให้หยุดดำเนินกิจการ

การสั่งให้หยุดดำเนินกิจการเป็นการชั่วคราวนั้น มีได้ 2 กรณี  
ตามมาตรา 45 วรรคหนึ่ง และมาตรา 52 ดังนี้

3.1 ถ้าผู้ดำเนินกิจการใด ๆ ตามมาตรา 45 ไม่แก้ไข  
หรือปรับปรุงให้ถูกต้องตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือถ้าการดำเนินกิจการนั้นจะก่อให้เกิดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเกิดอันตรายร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน เจ้าพนักงาน  
ท้องถิ่นจะสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการไว้ทันทีเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะเป็นที่พอใจแก่  
เจ้าพนักงานท้องถิ่นว่าปราศจากอันตรายแล้วก็ได้

3.2 ในกรณีที่ผู้ดำเนินกิจการจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหาร หรือ  
สะสมอาหารในอาคารหรือพื้นที่ใดที่ไม่เกินสองร้อยตารางเมตร โดยมีได้แจ้งต่อเจ้าพนักงาน  
ท้องถิ่นตามมาตรา 48 และเคยได้รับโทษตามพระราชบัญญัตินี้ เพราะเหตุที่ฝ่าฝืนดำเนิน  
กิจการโดยไม่แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาแล้วครั้งหนึ่ง ยังฝ่าฝืนดำเนินกิจการโดยไม่แจ้งต่อ  
เจ้าพนักงานท้องถิ่นต่อไป ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดดำเนินกิจการไว้จนกว่า  
จะได้ดำเนินการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 48 ถ้าผู้นั้นยังฝ่าฝืนอีก ให้เจ้าพนักงาน  
ท้องถิ่นมีอำนาจสั่งห้ามการดำเนินกิจการนั้นไว้ตามเวลาที่กำหนดซึ่งต้องไม่เกินสองปีก็ได้ ตาม  
มาตรา 52

### 4. หน้าที่และอำนาจในการออกคำสั่งให้พักใช้ใบอนุญาต

มาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535  
ได้กำหนดเงื่อนไขที่จะสั่งให้พักใช้ใบอนุญาตไว้ดังนี้

4.1 ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตสำหรับกิจการใด ไม่ปฏิบัติ  
หรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อกำหนดของ  
ท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ในเรื่องที่กำหนดไว้

เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับใบอนุญาตนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ภายในเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

## 5. อำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ เมื่อปรากฏเงื่อนไขว่าผู้รับใบอนุญาต

5.1 ถูกสั่งพักใบอนุญาตตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป และมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตอีก หรือ

5.2 ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

5.3 ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อกำหนดของท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ในเรื่องที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการประกอบกิจการตามที่ได้รับอนุญาตและการ ไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องนั้น ได้ก่อให้เกิดอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพของประชาชน หรือมีผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน

ค. หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ แก้ไข สั่งการและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อป้องกันและปราบปรามการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ มีดังนี้

1. มีหนังสือเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือแจ้งข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือให้ส่งเอกสารหลักฐาน เพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา ตามมาตรา 44 (1)

ผู้ที่ได้รับหนังสือต้องปฏิบัติตามหนังสือเรียกนี้ โดยถ้าเป็นหนังสือเรียกมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงต้องมาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงต่อเจ้าพนักงาน แต่ถ้าเป็นการ

เรียกให้ทำคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือส่งเอกสาร ผู้ได้รับหนังสือต้องทำคำชี้แจงหรือส่งเอกสาร มาให้ตรวจสอบหรือพิจารณา แต่ไม่จำเป็นต้องมาพบเจ้าพนักงานด้วยตัวเอง

2. เข้าไปในอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการ เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมให้เป็นไปตามข้อกำหนดของ ท้องถิ่นหรือตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือเรียกหนังสือ รับรองการแจ้งหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร หรือสถานที่นั้น ตามมาตรา 44 (2)

3. แนะนำให้ผู้ได้รับใบอนุญาต หรือหนังสือรับรองการแจ้ง ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขในใบอนุญาต หรือหนังสือรับรองการแจ้ง หรือตามข้อกำหนดของ ท้องถิ่นหรือตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา 44 (3))

4. ยึดหรืออายัดสิ่งของใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ของประชาชน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีหรือเพื่อนำไปทำลายในกรณีจำเป็นตาม มาตรา 44 (4)

การยึดหรืออายัดสิ่งของตามข้อ 4 นี้ จะต้องเป็นทรัพย์สินที่อาจ ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน โดยยึดหรืออายัดไว้เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐาน ในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดหรือเพื่อนำไปทำลาย

5. เก็บหรือนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ ที่สงสัยจะ ไม่ถูก สุขลักษณะหรือจะก่อให้เกิดเหตุรำคาญจากอาคารหรือสถานที่ใด ๆ เป็นปริมาณตามสมควร เพื่อเก็บเป็นตัวอย่างในการตรวจสอบตามความจำเป็นได้โดยไม่ต้องใช้ราคา ตามมาตรา 44 (5)

6. การปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 44 นี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือเจ้าพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ของมาตรา 44 ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเรื่องใดหรือทุกเรื่องก็ได้ ตามมาตรา 44 วรรคสอง

ง. หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในทางปกครอง ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีดังนี้

จากการที่ มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น และผู้ได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 44 เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามความในมาตรา 2 (16) แห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มีผลทำให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดังกล่าวมีหน้าที่และอำนาจในการ

รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนเช่นเดียวกับเจ้าพนักงานตำรวจ โดยมีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้ ตามความในมาตรา 17 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งหมายถึงการมีอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน ซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด<sup>33</sup> ดังนั้นตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้เจ้าพนักงานต้องถื่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีหน้าที่และอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังต่อไปนี้

1. มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาได้ ตามมาตรา 17
2. มีอำนาจจับกุมบุคคลใด กรณีไม่มีหมายจับได้ ตามมาตรา 78

ในกรณีต่อไปนี้

- 2.1 เมื่อพบบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าตามมาตรา 80
- 2.2 เมื่อพบบุคคลนั้นกำลังพยายามกระทำความผิด หรือพบโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นจะกระทำความผิด โดยมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด
- 2.3 เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า ผู้นั้นได้กระทำความผิดมาแล้วและจะหลบหนี
- 2.4 เมื่อมีผู้ขอให้จับ โดยแจ้งว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดและแจ้งด้วยว่าได้ร้องทุกข์ไว้ตามระเบียบแล้ว

แต่กรณีตามมาตรา 81 กำหนดว่าจะมีหมายจับหรือไม่ก็ตาม ห้ามมิให้จับในที่สาธารณะ เว้นแต่จะทำได้ตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยการค้นในที่สาธารณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 91 และมาตรา 92 หรือในพระราชวังหรือในที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระมเหสีหรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ประทับหรืออยู่ นอกจากนี้จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

<sup>33</sup> ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 (10)

3. มีอำนาจค้นในที่รโหฐาน โดยไม่ต้องมีหมายค้นตามมาตรา 92 ซึ่งบัญญัติว่า "ห้ามมิให้ค้นที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นและในกรณีต่อไปนี้"

- (1) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน
- (2) เมื่อปรากฏว่าความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน
- (3) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้า ขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัยว่าได้ซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น
- (4) เมื่อมีความสงสัยตามสมควรว่า สิ่งของที่ได้มาโดยกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่เนื่องจากการเน้นซ้ำว่าจะเอาหมายค้นมาได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายเสียก่อน
- (5) เมื่อที่รโหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา 78

เมื่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ค้นด้วยตนเอง ไม่ต้องมีหมายค้นก็ได้ แต่ต้องเป็นในกรณีที่อาจออกหมายค้นได้หรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายนี้"

ปัจจุบันการค้นตามวรรคท้ายของมาตรา 92 ต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 238 การค้นในที่รโหฐานนั้น ต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก แต่มีข้อยกเว้นดังนี้

4. มีอำนาจในการค้นตัวบุคคลที่ถูกจับกุมได้ ตามมาตรา 85
5. มีอำนาจค้นบุคคลใดก็ได้ ตามมาตรา 100 หรือค้นบุคคลใดในที่สาธารณะสถานใด ตามมาตรา 93
6. มีอำนาจยึดสิ่งของที่ได้จากการค้น เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี ตามมาตรา 98



3.3.1.2 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากจะมีอำนาจในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยการจับกุมแล้ว ยังมีอำนาจในการออกคำสั่งทางปกครองที่มีผลเป็นการทั่วไปอีกด้วย ดังต่อไปนี้

1. สอดส่องและกวดขัน ไม่ให้มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ตาม มาตรา 44 (2)
2. จับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา 44 (4) และมาตรา 50
3. ยึดยานพาหนะ เครื่องมือและสิ่งของที่ใช้ในการกระทำความผิด ตามมาตรา 50
4. ประกาศกำหนดเวลาห้ามเข้าหรืออยู่ในสถานสาธารณะ ตาม มาตรา 47

3.3.1.3 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

มีอำนาจทางปกครอง โดยการออกคำสั่งทางปกครองเป็นการเฉพาะ เพื่อควบคุมกิจการของผู้ประกอบการ ดังต่อไปนี้

1. มีอำนาจออกใบอนุญาตควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ได้รับอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต ตามมาตรา 73
2. กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข โดยคำแนะนำของ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ตามมาตรา 74
3. มีอำนาจจัดเก็บค่าบริการ ค่าปรับและเรียกชดเชยค่าเสียหายในส่วน ที่เกี่ยวข้องกับระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 93

5. กำหนดวิธีการชั่วคราวสำหรับการบำบัดน้ำเสีย หรือกำจัดของเสีย ซึ่งเกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา 71 และมาตรา 72 โดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

3.3.1.4 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478

ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ไม่ได้กำหนดให้อำนาจกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นไว้ แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็มีอำนาจทางปกครอง ในการควบคุมกิจการดังกล่าวได้ตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับการออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อควบคุมกิจการดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ<sup>34</sup>

3.3.1.5 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ไม่ได้กำหนดให้อำนาจกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นไว้ แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นก็มีอำนาจทางปกครอง ในการควบคุมกิจการดังกล่าวได้ตามมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เกี่ยวกับการออกข้อกำหนดท้องถิ่นเพื่อควบคุมกิจการดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่นเดียวกับในข้อ

3.3.1.4

3.3.1.6 หน้าที่และอำนาจในทางปกครองของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ ซึ่งหมายถึงบุคคล คณะบุคคล หรือนิติบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบหมายให้ใช้อำนาจทางปกครองของรัฐ ในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามกฎหมายไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจหรือกิจการอื่นของรัฐหรือไม่

<sup>34</sup> ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5/2538 เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ลงวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2538

ก็ตาม ดังนั้นเจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่มีอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้ โดยกรณีที่จะเห็นว่ามาตรการบังคับตามกฎหมายเฉพาะใด มีลักษณะที่จะเกิดผลน้อยกว่ามาตรการบังคับตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองของพระราชบัญญัติฉบับนี้แทนได้ ตามมาตรา 63 ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่า วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะ และมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการ ไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงมีอำนาจ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ดังต่อไปนี้

1. เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งทางปกครอง โดยกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดข้อจำกัดดุลพินิจเป็นอย่างอื่น ตามมาตรา 39

2. คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้บังคับบุคคล ตั้งแต่ขณะที่ผู้รับได้รับแจ้งเป็นต้นไปและมีผลตราบเท่าที่ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลง โดยเงื่อนไขหรือโดยเหตุอื่นและเมื่อคำสั่งทางปกครองสิ้นผล เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเรียกผู้ซึ่งครอบครองเอกสารหรือวัตถุอื่นใดที่ได้จัดทำขึ้นเนื่องในการมีคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ซึ่งมีข้อความหรือเครื่องหมายแสดงถึงการมีอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้นให้ส่งคืนสิ่งนั้น หรือให้นำสิ่งดังกล่าวอันเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้นั้นมาให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น จัดทำเครื่องหมายแสดงการสิ้นผลของคำสั่งทางปกครองดังกล่าวได้ ตามมาตรา 42

3. เจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้ทำคำสั่งทางปกครอง มีอำนาจที่จะพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อให้เป็นไปตามคำสั่งของตนได้ ตามบทบัญญัติในส่วนของ การบังคับทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับไว้ก่อน โดยเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้ทำคำสั่งนั้นเอง ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์หรือผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องของคำสั่งทางปกครองดังกล่าว หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ใช้อำนาจทางปกครองดังกล่าว จะมอบอำนาจให้ผู้ซึ่งอยู่ใต้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่อื่นเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ตามมาตรา 56

4. กรณีคำสั่งทางปกครองกำหนดให้ผู้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่ชำระโดยถูกต้องครบถ้วน เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจใช้มาตรการทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบได้ โดยต้องมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและในกรณีที่ผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามคำเตือนนั้น ตามมาตรา 57

5. คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้กระทำหรือละเว้นกระทำ ถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจเข้าดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทน โดยผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มในอัตราร้อยละยี่สิบห้าต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าว แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือให้มีการชำระค่าปรับทางปกครองตามจำนวนที่สมควรแก่เหตุ แต่ไม่เกินสองหมื่นบาทต่อวัน หรือในกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องบังคับการโดยเร่งด่วนเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญา หรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง โดยไม่ต้องออกคำสั่งทางปกครองให้กระทำหรือละเว้นการกระทำก่อนก็ได้ ซึ่งในกรณีนี้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะต้องมีคำเตือนเป็นหนังสือให้มีการกระทำหรือละเว้นการกระทำตามคำสั่งทางปกครองภายในระยะเวลาที่กำหนด ตามมาตรา 58 และมาตรา 59 วรรคแรก

6. เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจที่จะเปลี่ยนแปลง มาตรการบังคับทางปกครองได้เมื่อปรากฏว่ามาตรการที่กำหนดไว้ไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ และถ้าผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งทางปกครองต่อสู้ขัดขวางการบังคับทางปกครอง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจใช้กำลังเข้าดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการบังคับทางปกครองได้โดยสมควรแก่เหตุ และในกรณีจำเป็นอาจขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานตำรวจได้ ตามมาตรา 60

7. ในกรณีที่ไม่มีมีการชำระค่าปรับทางปกครอง เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจใช้มาตรการทางปกครอง ตามมาตรา 57 โดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบได้ โดยต้องมีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวันและผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามคำเตือนนั้น ตามมาตรา 61

### 3.3.2 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรม

นอกจากจะมีหน้าที่และอำนาจในทางปกครอง ตาม 3.3.1 แล้ว กฎหมายยังได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจการปราบปรามผู้กระทำความผิดหรือฝ่าฝืนต่อกฎหมาย โดยการนำตัวผู้กระทำความผิดมาโทษตามกฎหมาย ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 ซึ่งระบุว่า บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และมาตรา 85 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ระบุว่า สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรม โดยผลของกฎหมายดังกล่าวนี้ ทำให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งหรือมอบหมาย มีหน้าที่และอำนาจบางประการเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน ตามความในมาตรา 37 และมาตรา 38 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นผลให้คดีอาญาบางคดีสามารถเลิกกันได้ก่อนที่จะฟ้องร้องคดีต่อศาล และสิทธินำคดีอาญามาฟ้องข่มขู่จับไป ตามมาตรา 39 (3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

หลักเกณฑ์และขอบเขตการเปรียบเทียบของเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง ตามที่ระบุไว้ใน มาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มีดังนี้

1. ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้
2. เมื่อผู้ต้องหาชำระค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสิบห้าวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีผลให้สิทธินำคดีมาฟ้องระงับและจะดำเนินคดีกับผู้นั้นในกรรมเดียวกันอีกไม่ได้
3. ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ดำเนินคดีฟ้องร้องต่อไป ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยพยานหลักฐาน เพื่อให้แก่พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวน ตามหลักในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

หลักเกณฑ์และขอบเขตการเปรียบเทียบของเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมาย ตามที่ระบุไว้ใน มาตรา 85 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มีดังนี้

(1) ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่โทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้

(2) ผู้ที่มีอำนาจเปรียบเทียบตาม (1) ต้องเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษ ถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง

(3) ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับตามที่เปรียบเทียบ และกำหนดให้ผู้ต้องหาชำระภายในเวลาดำหนด แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันเปรียบเทียบ

(4) เมื่อชำระค่าปรับแล้ว ถือว่าคดีอาญาเลิกกันตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ และจะดำเนินคดีกับผู้นั้น ในกรรมเดียวกันนั้นอีกไม่ได้

(5) ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงิน ค่าปรับภายในเวลาดำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นต้องส่งตัวผู้ต้องหา และพยานหลักฐาน เพื่อให้แก่พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวน ตามหลักในประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ยังได้กำหนดให้มี คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีขึ้น ตามมาตรา 85 โดยกำหนดให้ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมตำรวจ (ปัจจุบันคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) ในเขตจังหวัดอื่นประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัดและผู้กำกับตำรวจภูธรจังหวัด ซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบบรรดาความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้ทุกความผิด โดยมีหลักเกณฑ์และขอบเขตดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี มีอำนาจเปรียบเทียบบรรดาความผิด ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 นี้ ได้ทุกความผิด

— 2. คณะกรรมการเปรียบเทียบตาม 1. ต้องเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษ ถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง

3. คณะกรรมการเปรียบเทียบกำหนดค่าปรับตามที่เปรียบเทียบ และกำหนดให้ผู้ต้องหาชำระภายในกำหนดเวลา แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันเปรียบเทียบ
4. เมื่อชำระค่าปรับแล้ว ถือว่าคดีอาญาเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ และจะดำเนินคดีกับผู้นั้นในกรรมเดียวกันนั้นอีกไม่ได้
5. ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลากำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ได้กล่าวมาให้เห็นถึง หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี ซึ่งมีอำนาจเปรียบเทียบคดีในความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แต่จะต้องมีการประสานกันเจ้าพนักงานตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาเกี่ยวกับการสาธารณสุขและสิ่งแวดลอม เนื่องจากกฎหมายได้จำกัดอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับอำนาจการเปรียบเทียบคดีและอำนาจการสอบสวน โดยกฎหมายได้กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจในการเปรียบเทียบคดีได้เฉพาะสำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือมีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับเท่านั้น ถ้าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายเกินกว่านี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่มีอำนาจที่จะดำเนินคดีต่อไปได้ นอกจากนี้ต้องร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีกับกระทำความผิด ต่อจากนั้นก็เป็นที่ของพนักงานสอบสวนในอันที่จะดำเนินคดีกับผู้ต้องหา โดยส่งไปยังคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเพื่อพิจารณาเปรียบเทียบหรือฟ้องร้องยังศาลยุติธรรมต่อไป ในกรณีที่ส่งคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีนั้น ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีดุลพินิจเห็นเป็นอย่างไร พนักงานสอบสวนก็ต้องปฏิบัติตามนั้น เช่น ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือไม่ควรถูกฟ้องร้อง คณะกรรมการเปรียบเทียบก็จะทำการเปรียบเทียบ แต่ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเห็นว่าผู้ต้องหาควรได้รับโทษถึงจำคุกหรือควรถูกฟ้องร้อง ก็จะส่งสำนวนกลับคืนมาให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการฟ้องร้องผู้ต้องหายังศาลยุติธรรมต่อไป จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีนั้นมีอำนาจใช้ดุลพินิจในการเปรียบเทียบคดี บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ได้ทุกความผิดแม้ว่าในความผิดบางอย่างจะมีโทษจำคุกสูงกว่าโทษก็ตาม ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เพื่อขยายขอบเขตและปรับปรุงอำนาจหน้าที่ขององค์กรให้สามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของสังคมในปัจจุบัน

ต่อไปจะได้กล่าวถึงหน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของเจ้าพนักงานท้องถิ่น  
ซึ่งมีอยู่ในพระราชบัญญัติต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

3.3.2.1 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการ  
ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

มีอำนาจในการเปรียบเทียบบรรดาความผิด ตามพระราชบัญญัติ  
การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 สำหรับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือมีโทษจำคุกไม่เกิน  
หนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 85

3.3.2.2 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการ  
ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.  
2535

มีอำนาจเปรียบเทียบได้ ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติ  
รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

3.3.2.3 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการ  
ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้

3.3.2.4 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการ  
ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2478

กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้

3.3.2.5 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรมของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในการ  
ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509

กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้



จากกรณีที่ใช้กฎหมายได้กำหนดให้มืองค์กร ในการบังคับใช้กฎหมายแต่ละฉบับไว้ โดยเฉพาะ โดยมีหน้าที่และอำนาจแตกต่างกันออกไปนั้นทำให้ทราบถึงปัญหาและประสิทธิภาพ ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข ที่ยังขาดความต่อเนื่องในกระบวนการ บังคับใช้กฎหมายดังกล่าว อันทำให้การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ สาเหตุหนึ่ง เนื่องมาจากในการปฏิบัติการตามกฎหมายดังกล่าวนั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่มีอำนาจในการ สอบสวนด้วยตนเอง ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องฟ้องร้องผู้ต้องหาซึ่งศาลเพื่อให้เกิดผลในการ บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจึงต้องเข้าร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ ต่อเจ้าพนักงานตำรวจในฐานะพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินการต่อไป จึงทำให้กระบวนการ ในการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวไม่มีความต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ โดยจะได้ศึกษาถึงหน้าที่ และอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นแต่เป็นเจ้าหน้าที่ ของส่วนกลางที่รับนโยบายและคำสั่งในการปฏิบัติหน้าที่โดยตรงมาจากส่วนกลาง แต่ได้มาช่วย ปฏิบัติงานในท้องถิ่น ที่ยังคงมีหน้าที่และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข เฉพาะในด้านการสอบสวนคดีความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข โดยอาศัยอำนาจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ในสังคม และความเกี่ยวพันในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างเจ้าพนักงานท้องถิ่น คณะกรรมการ เปรียบเทียบคดีและเจ้าพนักงานตำรวจในบทต่อไป